

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 kedd utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kárártok visszaszállítását
 vagy megőrzését nem vállalja.

Előzetesek és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Helyes cím: 3. sz. sz.

Törökország helyzete.

Az újságolvasó közönség földrajzi ismeretei az utóbbi pár év alatt örvéndesen gyarapodtak. Olyan neveket tanultak meg, a melyekről azelőtt sejtelmünk sem volt. Tugela, Ladysmith, Spionskop, Wafangku, Saho, Liao-jang, Niucsvang, hogy Port-Arturról és Csuszimáról ne is beszéljünk. Drágák voltak ezek az ismeretek: ezer és ezer bátor katona vére volt az árak. De az bizonyos, hogy sokan a saját vármegyéjükből nem tudtak volna annyi helynevet elősorolni, mint a bur háboru idején Transzválból vagy az orosz-japán háboru napjaiban Kelet-Azsiából.

Nemcsak a földrajzi ismeretek gyarapodtak ezen közben, hanem az újságíróknak is jó dolguk volt. Nem ismertünk éveken át uborkaszegzont, hiszen csaknem minden évnek megvolt a maga nyári háboruja, a mely bővégesen ellátta anyaggal az újságokat.

Most is volna háboru, de mintha akár nem is lenne. A közönség földrajzi ismeretei nem szaporodnak semmivel. Tripolisz, Bengázi, Ródusz, Dardanellák: ezeket a neveket már rég jól ismerjük. Az újságíró sem látja valami nagy hasznát az egész háborunak: az olaszok szeret-

nék elfoglalni a két afrikai török tartományt, de nem bírják, a törökök pedig szeretnék a pokolba kergetni az olasz flottát, de ehhez meg ők nem tudnak hozzájutni.

A szabadkőműves vezető: alatt levő újtörök mozgalom elkövette azt a békülést, hogy sietősebbnek tartotta ráfeküdni a belpolitikára, mint a hirodalmat megvédeni. Abdul Hamid, a trónjavesztett zsarnok 20,000 katonát tartott Tripoliszban. Ennyi edzett, bátor török katona el tud bármi ötannyi olaszsal, a kiket még Menelik is megszalaszthatott. Az újtörök komité azonban nem látott tovább a páholy zugainál, kivonta a török katonaság javarésztét Afrikából, hogy annál jobban megerősítse a saját erőszakos hatalmát Konstantinápolyban. A választásokra ráfeküdt óriási erővel — de mikor az olaszok Tripolisz előtt megjelentek, nem volt, a ki ellentálljon nekik. Ha a bennszülött arab lakosság nem áll talpra, bizony ma Törökország szegényebb két tartománnyal, a szabadkőműves újtörök komité előrelátásából.

Vizont az olasz királyi kormány is azt hitte, elég lesz papiroson proklamálni Tripolisz és Bengázi bekebelezését, tovább nem lesz rájuk semmi gondja, az arabok

szerencsájüknök fogják tartani, ha a Quirinálnak meghódolhatnak. Teljesen készületlenül mentek be az olaszok egy egészen igazságtalan háboruba s nyolc hónap elteltével egy lépéssel sem jutottak előbbre, mint voltak a háboru nyolcadik napján.

Az egész háboru legnevezetesebb eseménye, hogy a törökök hol kinyitják, hol bezárják a Dardanellákat, mint valami nyikorgó kaput. Mikor kinyitják: mosolyog a diplomácia; mikor bezárják: a diplomaták összeráncolják a homlokukat. Komolyabb baj azonban sem itt, se amott nincs. Az egész inkább háborusdi, mint háboru; a «fogtam törököt, de nem ereszt» modern kiadása.

Közben a komoly veszedelem a határokon belül támad a török birodalomra. Törökország megelégette a szabadkőműves újtörök komité rövidlátó, csak hatalomra vágyó, de politikához nem konyító garázdálkodását, melynek csak leple volt az alkotmányosság látszata, de amely semmiben sem különbözött Abdul Hamid zsarnokságától. Belátták, hogy az újtörökök fellépése folytán veszítette el Törökország Bulgária fölötti főnhatóságát, Boszniára való névleges igényét, az albánok rokonszenvét és már-már a két afrikai

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A mimóza-virág.

Yvonne gépiesen lapozgatott egy ócska iskoláskönyvben, a melyet a gyermekei keritettek elő, — egy ócska könyvben, a mely az övé volt valamikor; az első lapjára a leánykori neve volt ráírva kis leányos írással. Yvonne az újján számlálgatta az éveket, a melyek azt a kort a maitól elválasztják.

Az ura csak órák multán volt hazatérendő, egyik nénje színházba vitte a gyermekket; Yvonne boldog volt, hogy megszabadult új kötelességei terhétől s újra átélheti a gondtalan időköt.

És ekkor, a hogy megfordított egy lapot, egy összesajtolt mimóza-virágot talált a könyvben; a virág szára egy kis névjegyre volt erősítve, a melyen ezt a nevet olvasta: Madeleine de Valxio.

Ez a gyermekkori emlék egy arcot idézett fel Yvonne-nak s a torka összeszorult egy küssé; de nyomban utána megpillantotta miss Maryt, a nevelőnőt, a ki rámeresztette kíváncsiságtól kinyitott szemét.

— Minthogy a gyermekek vacsoráig nem jönnek baba, szabad az ideje, miss.

Hogy magára marad, a behatól este las-

san ellakasztotta Yvonne testét; úgy tetszett neki, hogy az est beléje nyomult és hogy ő maga édesen felenged a csöndességben. Az a hervadt virág, az a kartonszeletre nyomtatott név két fiatal leány képét idézte fel benne, két hajfonatos leányét, Yvonneét és Madeleineét. Attól fogva, hogy a zárda legelső osztályába összeharatózkodtak, hosszú esztendőknél át el nem hagyták egymást. Mind a kettő az egyetlen gyermeke volt szüleinek, hát egyik a másikat testvérenek fogta.

Yvonne rámeresztette szemét a mimóza-virágra és emlékezett.

Ősszel volt egyszer, Hyéresben, egy villa kertjében; a tanulás esztendei véget értek, első izben készült elválni egymástól a két barát. Azon a padon, a melyen egymás mellett ültek, egyazon sejtelen következtében szenvedtek mind a ketten; valami rettegés tapadt a legjelentéktelenebb szavukhoz is. A napfény, meg a virágok az életnek ígérték el, az élet azonban szétválasztotta őket.

Madeleine letépett egy kicsi mimóza-gallyat, belemetszett egy névjegybe és egy utolsó iskolásleányi ötlettel beletűzte az aranycsokrot.

Madeleine kértére Yvonne utánozta a példát. A mikor kicsierélték a névjegyüket, meg a virágokat, hirtelen megcsókolták egymást és ezt mondták:

— A viszontlátásig!

Es aztán... no lám!... Néhány igen hosszú levél, egy vagy két találkozás Párisban, Madeleine elutazása Amerikába, újabb, de rövidebb levelek, levelezőlapok... aztán semmi egyéb! Yvonne azt sem tudta, hogy melyikük volt az, a ki elsőnek maradt adós a válaszolással.

Az ajtón kopogtatnak. Miss Mary nyit be, még minekelőtte ideje jutna Yvonne-nak arra, hogy elrejtse kivörösödött szemét; miss Mary kellemtelen szorgoskodással érdeklődik:

— A nagyságos asszony nem jól van?

— Semmi bajom, de megmondtam, hogy egyedül szeretnék lenni!

A parancsot szárazon ismétli; a nevelőnő tétovázik, gondolkozik. Majd hogy Yvonne türelmét veszítve felkel, hogy átengedje helyét a leánynak, ez váratlan mozdulattal egy mimóza-virágot nyújt feléje, amahoz hasonló, ugyanolyan névjegyre erősítettet!

Yvonne eleinte nem érti a dolgot, elképedve néz arra a különös teremtségre, a ki elébe tartja tenyerét; azután a tulajdon nevet olvassa a papiroson: Yvonne Destray... Miss Mary áll egyenesen, mereven, mint a ki, ki tudja kicsoda válasza vár!

— Ki adta önnek ezt, miss?

— Amaz egyszerűen feleli:

Hiegenicus fodrászterem!

Zsigován János, uri fodrászterme
 Rákóczi-ut. Gorliczy-palota. Vasut felé.

Elvállal minden néven nevezendő hajmunkát jutányos árban. Villany vibráció, ugyszintén masszás, manikür, stb. Nagy elővigyázat a tiszta kiszolgálásra.

tartományt is. Tisztán látják a török, hazafiak, hogy kettős veszedelem fenyegeti őket: az olaszok kívülről és a szabadkőműves ujtörök komité belülről. Mind a kettőtől meg kell szabadulniok; csak az a kérdés, fog-e sikerülni?

Az olaszok nem kereshettek volna maguknak jobb szövetségest az ujtörök komiténél; ha ettől az utóbbitól megszabadul Törökország, mindjárt könnyebb lesz elbánni a külső ellenséggel.

Honvéd tüzérezred Nagyváradon.

A város építi a laktanyát.

A honvédségről szóló új törvény szerint a m. kir. honvédség keretében felállítják a tüzérezredeket s így már a közel jövőben a honvédségnek külön tüzérsége lesz. Ez annak idején benne volt az u. n. kilences bizottság programában.

Már korábban írtuk, hogy minden valószínűség szerint Nagyvárad is kap honvéd tüzérezredet.

Nagyvárad város tanácsa foglalkozott ezzel a kérdéssel s nehogy a városok között meginduljon a nagy licitáció a honvéd tüzérezredéért, teljesen titokban elhatározta, hogy felajánlja a honvédelmi miniszternek a honvéd tüzérlaktanya felépítését, természetesen nem ingyen, hanem a beszállásolási törvényben biztosított lakbér összegért.

A városi tanács felterjesztésének meg van az örvendetes eredménye, amennyiben most már biztosítva van Nagyváradnak a honvéd tüzérezred.

Rimler Károly polgármester a napokban Budapesten tartózkodott s ebben a dologban is eljárta a honvédelmi miniszteriumban.

A miniszter leirata, amelyben a város ajánlatát elfogadja, tegnap megérkezett Nagyvárad városához.

Nagyvárad városa három helyet jelölt ki ajánlatában a tüzérlaktanya helyéül: a Rulikovszky-uton, az árapasztó mellett, továbbá a csendőiskola mögött és az Aradi-uton, a többi laktanyák után.

A laktanya építése sűrűs s ezt mutatja a miniszter leirata, amelyben a tervek sűrűs elkészítése miatt már holnapra, július 22 ére rendelte el a miniszter a vegyes bizottság tanácskozását, amelyen a helybeli katonai szakérőkön kívül a miniszter Babics József mérnökkari századost küldte ki. A vegyes bizottság állapítja meg, hogy a város által felajánlott három terület közül hova építik a laktanyát. Ezen megállapodás alapján készítik el sűrűs a laktanya terveit.

A honvédminiszternek a laktanya ügyében a városhoz küldött leirata a következő:

Nagyvárad város közönségének.

Folyó évi július hó 12-én kelt beadványában foglalt azon ajánlatát, hogy a város közönsége a beszállásolási törvényekben megállapított térítések ellenében egy honvéd tüzérezred elhelyezésére szolgáló első osztályu laktanyát városi területen felépít és rendelkezésre bocsátani hajlandó, elfogadom és felhatalmazom, hogy az általános építési tervet megszerkesztésre hivato vegyes bizottságnak folyó évi július hó 22-én délelőit 10 órára való összehívása iránt sűrűs intézkedjék.

A központból Rubics József mérnökkari százados rendeltetett ki.

A kiszemelt építési telekről (telkekről) a vonatkozó cikkeknek megfelelő eljárás mellett veendő vizpróbák vegyi és bakteriologiai megvizsgálás végett a budapesti honvéd helyőrségi kórházhoz sűrűs beküldendők.

A bizottsági eljárásról felveendő felszerelt

tegyzkönyv, az építkezés sűrűsére való tekintettel kiküldött központi közegem által közvetlenül lesz előterjesztendő.

A miniszter rendeletéből:

Gönczy, ezredes.

A miniszternek, úgy látszik, nincsen tudomása arról, hogy Nagyváradon vízvezeték van s a laktanyák népessége is ezt használja. Vizpróbára tehát Nagyváradon nincsen szükség.

Bejelentő-hivatal Nagyváradon.

A miniszter engedélye.

Egy évtizednél hosszabb idő óta van felzinen a nagyvárad bejelentési hivatal kérdése.

Amint Nagyvárad városa kiemelkedett a kisvárosok sorából, azonnal felmerült a bejelentési hivatal szükségessége. S hogy mégis egy évtized alatt sem létesült ez a fontos közbiztonsági és közigazgatási intézmény, annak igen sok oka-foka van.

Voltak, akik egyáltalán feleslegesnek tartották a bejelentési hivatalt, azon okból, mert pl. Londonban sincs ilyen hivatal. De azt elfelejtették, hogy Londonnak világhírű rendőrsége van, amelynek tudta nélkül valaki aligha lépheti át a ködös metropolis határát.

Halasztotta a dolog megoldását a város pénzügyi helyzete is; hiszen pár évvel ezelőtt már fel volt véve a költségvetés-tervezetbe a bejelentési hivatal költsége, de nehogy a közköltőt emelni kényszerüljön a város, több más tétellel együtt, ezt az összeget is törölte a törvényhatóság.

Legközelebb pedig azért szenvedett ha-

— Ismertem Madeleineit.

— Mért nem említette sohasem?

— Hogy el ne szomorítsam a nagyságos asszonyt; úgy sem gondolt többé reá . . . haszontalan lett volna . . . nem vágyott arra a fájdalom érzésre . . .

— Miss! miss! beszéljen, mondja, mi lett belőle? Félek, hogy kitalálom! Meghalt?

A nevelő nő ajka megremeg, a homloka elhalványodik, alig tudja elszuttogni:

— Ugy van, nagyságos asszony . . . meghalt!

Yvonne a zokogás rázta. Ugy tetszik neki, hogy azóta a híres ősi nap óta minden esztendő ki van törölve életéből; a legkedvesebb barátja hirtelen haláláról értesül . . . a legkedvesebb barátja hirtelen haláláról értesül . . . a legkedvesebb barátja hirtelen haláláról értesül . . .

— Miss, édes miss! . . . hol ismerkedett meg vele? Beszélte önnek rólam? Hogyan halt meg? Miss, kérve kérem!

A magas, szikár és hideg leány mintha megindult volna; ezt mondta:

— Madeleine barátja volt; Newyorkban találkoztam vele, a mikor ön még nagyritkán irt neki. Nagy csapások érték, az apja tönkrement, meghalt, ő egymagára maradt pénztelenül. Belekóstolt a nyomorba. Egyébiránt gyér levelei elmondták önnek bajainak egy részét, a nélkül azonban, hogy az egész szegénységét elárulták volna. Az ön válasza általánosságban mosgók

voltak, elkalandozók, banális vigasztalásokkal, közbős jókívánságokkal telik; önmagáról beszélt bennük, a mulatságairól, az örömeiről. Madeleine dolgozott; francia leckéket adott, a legkeményebb munkákat vállalta ott lenn . . . gyermekek vigyázását . . . szolgáló volt! . . .

— Miss, miss! Rettenetes ez! Mért, hogy csak ma emiti ezt?

— Vártam, hogy az emléke felébredjen önben. Hogy siettessem a dolgot, magam tettem erre az asztalra az ócska könyvet, a melyet a gyermekek könyvszekrényében fedeztem fel. Tudtam, hogy a szeme egyszer csak véletlenül ráesik majd erre a virágra. Köszönöm Madeleine nevében, hogy sirt.

— Mért néz így rám, miss Mary?

Az angol leány különösen mosolyog, reménység világít a szemében, szinte halk hangon folytatja:

— Boldog vagyok! Boldog, hogy ön sirt. Ha Madeleine itt lenne, édesen esnék neki, nagyon édesen, higye meg, mert ő kételkedett önben; hiszen annyit szenvedett!

— Odalenn halt meg?

— Hosszu esztendő múltán visszatért ide . . . Angol nevelőnek szegődött el áinéven . . . Missnek szótgatták! Azok az emberek, a kik szolgálatukba fogadták, nem is sejtették, hogy az apja De Valrin gróf volt!

Miss Mary felveti fejét, feltakarja büszkeségtől fénylő homlokát. Yvonne elhalványodik, kitalálni nem meri még, a nevelő nő uj arca megdöbben; aggódva kérdezősködik:

— Madeleine végig megmaradt oly szépnek?

A szikár leány arca mosolyra nyílik, a hangja méltatlankodástól elnehezdedve nekiemelikedik. Nem, nagyságos asszonyom, megcsunyult! A durva munka, a túlerőltetés, az éhezés, a könnyek, mindez hervaszt, soványít, rombol; a szépség, bizony kérem, fényűzés!

Yvonne ekkor mintha szédülés fogná el, mert az elfeledett arcra ismer az előtte álló nőben; végre ráismer barátja égő szemére, nemes homlokára és szőke hajára; kitérja karját a felé, a ki a kegyetlen élettől megsebzett és megcsontítottan tért vissza és a ki hónapok óta időzik a házban.

— Madeleine! Madeleine! Te vagy!

De amaz már ismét lecsillapodott; kibontakozik az ölelésből és nagyon lassan mondja:

— Mondtam már, nagyságos asszonyom, hogy Madeleine de Valrin meghalt. Tudja meg, hogy megbocsátotta önnek azt, hogy elfeledte őt és hogy immár a végzetre sem haragszik.

A hogy végére ért vallomásának, összetörte és porrá morzsolta ujjai között a min őzavirágot. Azzal elszabadulva Yvonne-től, az ajtónak futott és kirohant az utcára.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség tudomására juttatni, hogy a

„Szabadság“ kávéházat

megvettem és azt ünnepélyesen megnyitottam, a hol kitűnő tisztán kezelt saját termésű Tokaj hegyaljai boraimat nagyon jutányos árban szolgálom ki

(csak egy próba és mindenkit meg fog győzni a boraim valóságára). Naponta Kovács István jól szervezett zenekara játszik. A n. érd. közönség becses pártfogását kérve kiváló tisztelettel

FRANCZÓVSZKY GYÖRGY

„Szabadság“ kávéház tulajdonos. Nyitva éjjel-nappal. Állandó bérkoesiállomás.

tasztást az ügy, mert a szabályrendeletben egyszerűen ki lett mondva a bejelentési hivatal felállítása, de a miniszter azt válaszolta, hogy a város egy kis tévedésbe esett, mert nem kérte a minisztert, hogy a bejelentési kötelezettségről szóló törvényt terjessze ki a miniszter Nagyvárad városára is, mert a bejelentési hivatal létesítése felett a belügyminiszter disponál, s azt nem mondhatja egyszerűen ki Nagyvárad városára.

Ilyen előzmények után azután rátért a város a rendes utra, amelynek most meg is lett az eredménye.

A miniszter leirata a következő:

Az 1879. XXVIII. tc. 1. 2. 3. 4. 8. 9. 10. 11. 13. 14. és 19. §-aiban körülírt bejelentési kötelezettséget Nagyvárad thjf. város területén, — beleértve a hegyközségeket is, — 1912. évi augusztus hó elsejével, az idézett törvény 23. §-a alapján — a helyi viszonyoknak megfelelő alábbi módosításokkal ezennel kiterjesztem.

1. a bejelentési intézmény kezelését a városi szervezeti szabályzat 120. §. szerinti »Bejelentési hivatal« látja el.

2. a m. kir. állami anyakönyvi hivatal köteles a város területén előforduló születési, házassági és halálozási esetekről minden hét végével a bejelentési hivatalnak név s lakás szerinti kimutatást beküldeni.

3. a bejelentések a bejelentési hivatalhoz vagy az e célra a városi tanács által megjelölendő helyre, a hegyközség területén hegybíróhoz szolgáltatandók be.

A törvény 4. §-ának végbekezdésében előforduló »fővárosi rendőrség« közgei helyett »Nagyvárad városi rendőrség« közgei és a törvény 9. s 11. § aiban hivatkozott »alkapitányi hivatalok« helyett a »bejelentési lapok átvételére jogosított hivatalnokok« értendők.

4. a törvény rendelkezéseibe ütköző kihágási ügyekben I. és II. fokon ugyanazon hatósági közgek, illetőleg hatóság jár el, mint akik egyéb rendőri büntető ügyekben a bíróságot gyakorolják.

Erről a város közönségét megfelelő további eljárás végett oly felhívással értesíteni, hogy a bejelentési hivatal szolgálatára s kezelésére vonatkozólag megállapítandó utasítást annak idején jóváhagyás végett hozzám terjessze fel. A 299. — kg. sz. határozat 5. bekezdésére nézve megjegyzem, hogy az első részben foglaltak a fenti utasításba vehető fel, a második rész azonban nem ezen, hanem esetleg külön cselekedési szabályrendelet keretében tarozik.

Az idézett határozatnak a bejelentési hivatal szervezetére és a szervezési szabályrendelet megfelelő kiegészítésére vonatkozó részét azzal a módosítással hagyom jóvá, hogy a bejelentési hivatal tiszti személyzetét az 1879. évi XXVIII. tc. 23. §-ának második bekezdése értelmében a főispán nevezi ki.

A miniszter tehát már a jövő hónaptól augusztus 1-től engedélyezi a bejelentési hivatal felállítását, de ennek a város ily rövid idő alatt nem tehet eleget, ha azt akarja, hogy a nyilvántartás teljesen pontos legyen.

Az 1910. december 31-én végrehajtott népszámlálási adatokkal egyidejűleg elkészítették a bejelentési lapokat a bejelentési hivatal részére is, de ezt már aligha lehet használni másra, mint tűzésre. Pontos adatokat csak egy újabb helyi népszámlálás útján lehet összeállítani.

Továbbá augusztus 1-ig a személyzetből sem lehet kellőleg gondoskodni.

A törvényhatóság ugyanis 1 alkapitányi, 1 fogalmazói, 1 irtóki és 5 rendőrtizedes állás rendszeresítését határozta el a bejelentési hivatal ellátására és pedig az első három állást választáshoz kötve. Jóllehet, hogy a miniszter azzal megkönnyítette az állások betöltését, hogy nem választáshoz, hanem főispáni kinevezéshez kötötte azokat, de augusztus 1-ig legfeljebb kiirhatják a pályázatot.

Mindenesetre azonban gondoskodni kell a városnak, hogy ha nem is augusztus 1-én, de pár hónap alatt életbelépjen a bejelentési hivatal.

A szultán proklamációja.

Konstantinápoly, július 20.

Hir szerint a szultán szenátorokból és képviselőkkel álló bizottságot küld ki, hogy a belpolitikai helyzetet tanulmányozzák.

Konstantinápoly, július 20.

A Dardanellák ellen nem történt újabb támadás. A tegnap lötti támadásról újabb részletek nem érkeztek. A hatóságok a lakossághoz felhívást intéztek, mert: Hannibal aute portas.

A szultán proklamációja.

Konstantinápoly, július 20.

A mai szálemlikon felolvasták a csapatok előtt és az összes laktanyákban is a szultán proklamációját.

A szultán proklamációjában tudomásra hozza, hogy Telik basát kívánja a nagyvezéri állásban látni. Inti ezúton a katonaságot, hogy maradjon távol a politikai mozgalmaktól, mert éppen ez adott erőt és alkalmat a zavaróknak arra a merészségre, hogy a főváros kapuiig előnyomultak. A haza és trón védelme legyen egyedüli gondolatuk és céljuk.

Meghagyja a szultán, hogy ezt az irádóját az egész helyőrség előtt felolvassák.

Az elfoglalt szigetek.

Páris, július 20.

Mikor Olaszország elfoglalta az Aegei-tenger török szigeteit, a szigetek görög lakói ujjongva üdvözölték az új uralmat. A szigetek lakói ugyanis túlnyomóan görög származásúak, görögül beszélnek és esztendők óta nincs egyéb kívánságuk, mint az, hogy megszabaduljanak a gyűlölt török uralomtól. Ugy látszik azonban, az olasz fenhatóság még kellemetlenebb, mint a török, mert ezt néhány hét alatt megunták.

Diplomáciai körökben beszélnek, hogy a görög kormány Rómában lépéseket tett az elfoglalt szigeteknek török fenhatóság alá történő visszabocsajtása érdekében, mert a szigetek lakói elégedetlenek az olasz uralommal.

Új főispánok. Gróf Haller János udvarhelyvármegyei főispán Erődsdi József lemondása óta Maros-Tordamegye főispánja is. A mint értesülünk, Haller János gróf Udvarhelymegye főispánjáról lemondott s a kormány Udvarhelyvármegye főispánjává gróf Haller Györgyöt nevezi ki. — Tolnamegye főispánjává

gróf Apponyi Géza helyére Simonsits Elemért, Tolnamegye alispánját nevezik ki. Simonsits kinevezését Tolnában annyira befeszített ténynek tekintik, hogy már utódja személyében is megállapodtak. Allitóltag Resofszy Julián, dunaföldvári főszolgabíró jelölik alispánnak.

Primadonnaháboru az eltűnt ékszer miatt.

Krasznai elakarja pusztítani Anday Ellát.

A tenkei ékszerlopás ügye egyre bonyolultabb fejleményeket vesz. Az ékszer nincs sehol. A tenkei csendőrség már feladta a reményt, hogy valaha visszajut a drága ékszer Anday Ellához. Annál nagyobb aparáttal dolgozik az élesdi csendőrség. A társulat ugyanis most Eleáden szerepel és így a titokzatos bűnügy szála itt futnak össze. Az élesdi csendőrség reméli, hogy kézre fogja keríteni a tolvajokat. Eddig ugyan az élesdi nyomozó hatóságnak sincs pozitív bizonyítéka, de a jelek azt mutatják, hogy nemsokára eredményhez jutnak. A csendőrség meg [van győződve róla, hogy a tolvaj nem a Krasznai társulatában van és így a nyomozást más irányban folytatja.

Az ellopott ékszer dolga talán még a csendőrségnél is jobban izgatja a társulat tagjait. Itt valóságos beháboruk folynak. A társulat tagjai ugyanis rossz néven vették, hogy róluk a Nagyvárad oly súlyos rágalmat közölt, mely miatt a cáfo'at dacára is most szégyenkezniök kell.

Külömsően fel van háborodva az elterjedt hír miatt Krasznai Mariska, az igazgató huga. Krasznai Mariska úgy van meggyőződve, hogy a Nagyváradnak Andai Ella adta le a hamis hirt. Ez a felfogás téves, mert a Nagyvárad tenkei tudósítás alapján írta meg a súlyos vádak, melyeknek valótlanágáról mikor meggyőződött, nyomban meg is cáfolta.

Krasznai Mariska nem akar binni az információknak és mióta megjelent a hír, azóta állandó ellensége Andaynak. A két színésznő között annyira ment már az ellenségeskedés, hogy a dolog a csendőrségnek is munkát ad.

Tegnap este a két színésznő a színpadon találkozott. Igen heves jelenetek játszódtak le köztük. Veszekedés közben Krasznai Mariska meg is fenyegette Andayt, hogy elteszi láb alól.

Andayt roppant megijesztette kollegája fenyegetése. Ejjel 12 órakor, mikor már az élesdi csendőrség mindenki aludt, egyszerre ideges kopogással verték fel az alvó csendőroket.

Az őrmester pillanat alatt talpon volt és legnagyobb meglepetéssel konstátálta, hogy a késői látogató a színtársulat primadonnája, Anday Ella.

A színésznő reszkette panaszolta a csendőrosternek, hogy veszélyben forog az élete. Krasznai Mariska el akarja pusztítani.

A legújabb nyári czipő újdonságok

MOSKOVITS Bémertéri fióküzletében.
Szabott gyári egységárak.
Telefon 687

A csendőrmester megnyugtatta a primadonnát, aki maga is belátta, hogy üres anyagi fenyegetésről van szó, amit Krasznai Mariska aligha fog beváltani. Ennek dacára a csendőrség figyelemmel kíséri a kellemetlen primadonna háborút, nehogy esetleg nagyon elhajoljon.

Na na rendőr bácsi! . .

Nyolc suhanc megfenyegette a rendőröket.

Léber Laura kisasszony rettenetes komoly ügyébe a mai napon hirtelen belekacagott a tarka tréfa: — nyolc külvárosi jassz borzasztó komisz magyar nyelven levelet írt a rendőrségre Juhász Károlynak, aki az eset alkalmával inspekciós rendőr volt. —] A kis piszkos körmű kamaszokban volt annyi leleményesség, hogy tintával odafestettek a levélre egy hatalmas fekete kezét, fehérén hagyott körmökkel s manzsettával szegélyeztetten. A levelet aztán szépen felküldötték Pestre valamelyik ismerősüknek, aki tegnap délelőtt feladta ott és így ma délben érkezett meg a címzetekhez.

Persze lehetetlen volt megállani mosolygás nélkül ezt a fura bosszúállást. Az előállított menyasszony bizonyára nem számított arra, hogy neki a külvárosi zugucákban ilyen rajongó lovagjai akadjanak. Nem lehetetlen, hogy maga az egész terv ott született valahol az ő cipőgyárak (?) »bankliai« mellett. A rendőrtiszteknek roppant tetszik a rémes »fekete kéz«. Egész könnyen meglehet állapítani a daktiloszkópia segítségével a kéz tulajdonosát.

A levélben először urnak címezik Juhász közrendőrt, azután pedig csunyán ledorongolják. Kijelentik, hogy közös véleményük szerint csakis egy rendőrállat teheti azt meg, hogy megszólít egy tisztességes leányt az utcán. Megfenyegetik a rendőrt, hogy vagy méreggel, vagy fegyverrel fogják elpusztítani.

— Hogy mikor — írják — azt bizd ránk. Nemsokára eléred méltó büntetésed. Ha a méreg nem pusztít el, akkor agyon leszel löve. Agyon fogunk löni egy 12 mm. revolverrel.

A fekete kéz fölött fehér sáv van, melyet három rubrikába osztottak. — S ezekben írták be a nevéket: Jakab Pista vezér, Henc János, Balog István elnök. Komisz Lajos, Fehér Oszkár, Schwarc Luidor, Ballog Lajos és Pinkász Salamon.

E félelmes gárda (oh, Pinkász Salamon) fenyegetése fölött lent a legénységi szobában egész délután töprengett szegény Juhász Károly, hogy hogyan kerülje el a veszedelmet. Végre is gondterhes, arccal beállított Vass Arpádhoz, aki szintén kapott ilyen levelet és elárta aggodalmait.

Vass Arpád, a keményszívű rendőrtiszt mélyen megrendülve vette tudomásul a kettőjüket környező nagy veszedelmet. Beható tanácskozás után elhatározták, hogy belépnek ők is az Első Nagyváradi Menyasszonyokat védő Fekete-kéz Egyesületbe. Hátha így kiegészülődnek a dühös jasszok . . .

Zichy János miniszterelnök? Politikai körökben napok óta szájról-szájra adnak egy hírt, a mely bizonyára szenzációs feltűnést fog kelteni mindentűt.

Arról van szó, hogy nemcsak Tisza Ist-

ván, hanem Lukács László is elhagyja helyét és a kormány gyepőjét gróf Zichy János, a vallás- és közoktatásügyi miniszter fogja a kezébe venni, a ki diplomáciával, jó modorral, egy kis tárgyi és személyi engedékenységgel is talán, békét teremt a többség és az agyonzaklatott kisebbség között és lehetővé fogja tenni a jelenlegi többség uralmának folytatását.

Alliódlag folytak és folynak az erre vonatkozó érdemleges tárgyalások is. Hogy mi a konkrétuma ezeknek a tárgyalásoknak, megbeszéléseknek, tanácskozásoknak, azt senki sem tudja megmondani. De beszélnek egy Zichy-féle kombinációról, lehet hogy van is valami komolyabb alapja, de egyelőre még senki sem tud és senki sem lát semmi bizonyosat. Csak híresztelések, kombinációk szalpingóznak, konkrétum nincs még semmi sem.

Apróságok a színház körül.

*

(Kapuzárás előtt.) Nincs boldogabb ember most a színháznál. Csak meg kell nézni azokat a ragyogó arcokat s az ember azt hiszi, hogy egy milliárdost lát. Mert a boldogságot bohémiában pénzzel mérik. Akinek sok pénze van, az irigyelt, boldog halandó. De nem is annyira a pénz megléte, mint inkább meg nem léte izgatja a jó fiukat! Mihelyt megvan a pénz, azonnal röpül szét a nagyvilágba.

A nagy vakációtól már csak egy hét választ el bennünket. Es ez a hét fogja letörni a legvérmesebb reményeket! A boldog izgatottság, amit a közeledő szünet vált ki a színházakból, ezen a héten csak egyetlen egy gondot tűr meg és ez a pénzszerzés.

Hogy kicsoda finomkodások folynak mostanában a pénzért, a nyaralási előlegért odafönt a direktori iroda körül, azt el lehet gondolni. Akadnak azonban nyugodt vérű gyerekek, akik komor elszántsággal a ruháikat, vastag prémes bundáikat igyekeznek a nyárra itt a városban biztos helyre deponálni. Hjal nyaralni csak kell az embernek.

A direktió a beszámolón dolgozik és előkészíti a jövő évi programot. A társulat tagjainak névsorát is most állítják össze s a jövő héten közölni fogjuk.

(Kabosnak autója van.) A színház sportsmanja, Kabos Gyula most merész tervet ábrázolt nyélbe.

— En megmutatom gyerekek, mondotta, hogy nem csak a diri fog autón passziózni a nyáron. Nekem is van már autóm. Lemegyek Fiuméba vele. Gyönyörű ut lesz! . . . Oránként 90 km. sebességgel megyünk. A soffőr én magam leszek. Csak egy baj van.

— Nos?

— Még nincs utitársam.

Egyszerre tíz kis hölgy ajánlkozik. Kabos hagyja őket tülekedni. Végre lenézően szól.

— Nőt nem viszek.

Es nem visz nő. Az egyik garage tulajdonos

tényleg felajánlotta neki gépét két hétre s most nem lehet vele birni. Minden autót lekritizál és esténki erősen készül a soffőr vizsgára. Az utra egy ujságíró kíséri el. Azonban közösen megegyeznek Kabossal, hogy az elindulás előtt biztosítják magukat.

(Medgyaszayné vacsorája.) Sok minden megyik így szinköri játszások idején, de ez még nem történt meg.

A lengyel menyecske előadása estéjén Medgyaszayné kihozta a vacsoráját a szinkörhöz a Sasból. A funak jó borralalót adott s elhelyeztette a vacsorát az öltözőjében. Bement táncolni. S tánc után vigan siet az öltözőbe, hogy kihozza a vacsorát, de annak már hült helyét találta.

Az ura nagyot néz, mikor előadás után a Royalban újra vacsorát rendel.

— Hiszen kivitette a vacsoráját!

— Igen, de nem ettem meg. Valaki megette, amíg táncoltam.

(Aktért érdemes megjavulni.) Ritka az a színész, aki maga körül sokáig megtudja őrizni az illúzió aranyos ködét. A Szigligeti színháznak azonban van ilyen művésznője, akit a legnagyobb tartanak azért, mert megközelíthetetlen.

Nos, az egyik unalmas próbán az öreg Hunyadi Jóska csak évődik ott a gyerekekkel s elkezd dicsérni az egyik nagyon tehetséges, fiatal színészt.

— No nézd, milyen szép gyerek. Tudod, hogy házasodni akar?

Ez a megközelíthetetlennek szólt.

— Tudom, felelte.

— Es te hozzámennél.

Csend. Egy kicsit megvonja a vállát s maga elé néz.

— Tudja lsten. Lump. Ha olyan sokat nem mulatna.

Azóta ez a szép, derék legény nem lumpol. Egymással soha még nem beszéltek a házasságról, csak úgy messziről, szóvalanul közelednek, emelkednek egymás mellé.

(Tragédia.) No nem olyan rémes. Egy kicsit mosolyog is az ember rajta, meg szomerkedik is.

A női karnak volt egy igen csinos, de tehetségtelen tagja. A bájos hölgynek már sok fényképe kikerült a kirakatokba s az idegenek a színház drámai hősnőjének nézték. Kibontott haj, meredt, fényes szemek, összerántott nyak . . . Szóval egy kitűnő Márkus-Emilia utánzat.

De történt, hogy őnagysága valami csekélységet elkövetett a színháznál. Nem szép az ilyen kiírni. Elég az hozzá, hogy a direktor stataliter járt el.

Felhívatta egy forró délután az irodába s négy szemközt azt mondotta neki.

— Menjen ki-asszony újra mosogatni és fejtse el, hogy valamikor színész volt.

Azóta csak a képei vannak Váradon s maga rejtélyesen eltűnt.

Tisztelettel értesitem Nagyvárad és vidéke nagyjérdemű közönségét, hogy *könyv-, zenemű- és papir-kereskedésemet RÁKÓCZI-UT, Orsolya-zárda épületben a volt KERN-féle fűszerüzlet*

helyén *megnyitottam* A nagyjérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradtam teljes tisztelettel

Ungváry Gergely.

UJDONSÁGOK.

* **A nemzetközi eucharisztikus kongresszus** magyar csoportjának fővédője, Izabella főhercegné bécsi palotájában a magyar bizottság vezetősége ülést tartott, amelyen a főhercegné elnökölt. Az ülésen örömmel vették tudomásul a magyar püspöki kar pásztorleveleit, amelyek a kongresszuson való részvételre vonatkoznak, továbbá a bizottság alelnökeinek buzgó működését és az egész társadalomban az ennek nyomán észrevehető nagyarányú érdeklődést. Az ülésből kifolyólag a magyar bizottság megállapodott a bécsi rendezéssel, hogy kongresszusi jegyeket nagyobb mennyiségben bizományba ad át és így az Országos Katholikus Szövetség közvetlenül árusítja a jegyeket, ami lehetővé teszi a jegykeresek sürgős elintézését. Jelentkezési határidő augusztus 1.

* **A kánikula.** Nyolc-tíz nappal ezelőtt jelezték, hogy Amerikából elindultak a hűhullámok a vén Európa felé s előre jelezték a rettentő hőséget, amely végig perzseli a kontinentet. Ugy látszik azonban, hogy a hűhullámok a Titanic sorsára jutottak, — hajótörést szenvedtek mert Európába még nem érkeztek el. Azért van elég melegünk, s még jól esik, hogy esteként és hajnalban kissé lehül a levegő, de azért ne bizakodjunk el, mert még ezután jön a kánikula. Holnap, hétfőn, Mária Magdolna napján kezdődik s tart Szent Bertalanig, augusztus 24-ig.

* **Elhunyt fiatal ügyvéd.** Tegnap reggel tragikus módon ielte halálát egy fiatal élesdi ügyvéd. Hajnal Endre dr. ügyvéd, aki az élesdi társadalomnak közkedvelt tagja volt, tegnap reggel 8 órakor a járásbírószákhöz készült tárgyalásra. Reggel a legjobb egészségben kelt fel és öltözködött. Öltözködés közben hirtelen megszédült és eszméletlenül rogyott össze az iroda padozatán. Nyolc óra után, mikor a takarítónő megjelent Hajnal irodájában rémülten látta gardáját a padlón eszméletlenül feküdni. Azonnal orvost hívott, mire azonban az orvos megérkezett Hajnal már meghalt. A fiatal 38 éves ügyvéd nőtlen volt, halála nagy részvétet keltett Nagyváradon is, ahol nagy rokonság gyászolja az elhunytat.

* **Ejegyzés.** Tarsoly János nagyváradai tekintélyes kereskedő, a Tarsoly és Risztó vaskereskedő cég tagja, eljegyezte Germán Margitot, Germán Károly temetkezési intézet tulajdonos kedves, szép leányát.

* **Előléptetés.** Félhivatalosan jelentik, hogy a király Marossy Endre Nagyvárad vidéki kir. járásbíró a VII. fizetési osztályba léptette elő.

* **Vizsgálatok a bábaképzőben.** A nagyváradai m. kir. bábaképző intézetben az 1911—1912. tanév nyári tanfolyamát bezáró vizsgálatok folyó hó 19-ik napján lettek megtartva, dr. Fráter Imre Biharvármegyei közoktatói igazgató főorvos és dr. Mayer László városi tiszti főorvos, mint a vallás és közoktatásügyi minisztérium által kiküldött vizsgáló biztosok közbenjöttével. Ez alkalommal a beiratkozott 75 növendék közül hatvanheten nyertek képesítést.

* **Messze idegenben is jó a magyar pénz.** Henger Józsefnek valamikor jegyző volt a férje Biharvármegyében. Férje elhalálása után külföldre ment. Sokáig nem hallott senki hírt fele, most azonban váratlanul jelentkezett, még pedig pénzéért, magyar pénzéért. Ugyanis elhunyt férje után jegyzői nyugdíjra van igénye. Alexandriából küldte el nyugtáját a vármegye alispánjához. A nyugtát az alexandriai konzulunk láttamozta s igazolásában azt írja, hogy személyesen ismeri a volt jegyzőnét. Tehát nem valami rossz sorsa van hazánk aszszonyának külföldön sem.

* **Szegény gyermekek nyaralása.** Az Egyesült Biharvármegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár r. t. által a La Roche és Darvas céggel fenntartott szünidei gyermektelepre augusztus hónapra díjtalanul 25 fiú-gyermek vétetik föl. Fölvételek 6—11 éves vérszegény, gyöngén fejlett, görvélykóra hajlamos, súlyos betegség után üdülést igénylő vagyontalan fiúgyermek. Ragályos betegségben szenvedők nem vétetnek föl. A gyermekek hozzátartozóikkal folyó évi július hó 22-én délután 4 órakor a gyermekkorházban jelentkezhetnek.

* **Incidens a Sport-téren.** Kinos incidens játszódott le tegnap délután a nagyváradai Sport téren. Lakatos Béla főreáliskolai tornatanár a NAC. focitól szakosztály vezetője, valami kifejezésért kérdőre vonta és aztán tetteleg inzultálta Szeghalmy Balint dr. ügyvédet, a NSE. jegyzőjét. Az eset a városban kinos feltűnést keltett. Az ügy lovagias utra terelődött.

* **Hány zsidó van a főrendiházban?** Ezt a számot büszkén tartja nyilván a zsidó felekezeti „Egyenlőség”, ugyanis szintén a zsidó bárókat is. A mikor csak egy-egy zsidó valami zsiros állásba betolakodik, az Egyenlőség mindig megfújja az örömtrombitát. Most, hogy a múlt héten megint sikerült egy zsidót beültetni az országgyűlés felső házába, a Egyenlőség siet megállapítani, hogy az új főrendi immár 7 zsidó tagja van a magyar főrendiháznak. Ezek dr. Chorin Ferenc, báró Hatvany Sándor, báró Hatvany József, csetei Herceg Péter báró, ormóci Ormódy Vilmos, baranyavári Ullmann Adolf és Singer Zsigmond. Ez alkalommal különben kettős örömmünnepet ült az Egyenlőség, mert a múlt héten egy bárósággal is megajándékozták a zsidóságot. A Kohnerék vapták a méltóságot, mire az „Egyenlőség” leszögezi, hogy a Kohnerékkal együtt már most kilenc zsidó bárói család van az országban. A Schossbergerak, a Guttmanok, a Herzogok, a Gröndlek, a Kornfeldek, a Dirsztayak, a Hatvanyak, az Ornsteinok és Kohnerék. Az ország elzsidósodásának valóban nem is lehet pontosabb fokmérője, mint az, hogy hányan kerülnek be a képviselőházba, a főrendiházba és hányat bárósítanak.

* **Öngyilkos fiatal férj.** Kerezi Elek 22 éves koralmási gazda egy évvel ezelőtt miniszteri engedéllyel nősült. A fiatal pár házassága csak pár hónapig volt boldog és már felütötte fejét köztök a viszálykodás. Tegnap délelőtt is veszekedtek Kereziék. A veszekedésnek csakhamar vége volt és Kerezi eltűnt hazulról. A fiatal férjet délután találták meg hozzátartozói a szőlőben, ahol egy gyümölcsfára felakasztotta magát.

* **Ujra betörték Kernhez.** Kern Jenő fűszerkereskedő üzletében tegnap virradó éjjel tolvajok jártak. A helyszínen megjelent detektívek megállapították, hogy a tettesek az üzlet egyik felső ablakán, mely nem volt bezárva, bemásztak az üzletbe ahonnan az eddigi megállapítás szerint 1 rud szalámit, 30 korona készpénzt s apróbb cukorkákat loptak el. Rendőrség a tetteseket nyomozza.

* **Játszott a go'yóval.** Gábris Lőrinc 12 éves mezőbottyáni pásztorfiú folyó hó 18-án a legelőn egy vadászfegyverbe való töltényt talált. A töltényt kezébe vette s egy akác-tövissel piszkálni kezdte. A töltény azonban hirtelen elsült s Gábris Lőrinc bal és jobb kezét megsebezte. Balesetéért senkit sem okol.

* **Vérgőz sertés.** Hátborzongató jelenetek voltak szemtanúi tegnap Belényesben Kirner László hentes udvarában. A hentes egyik inasa Vajda Viktor egy hizott sertést akart leszurni. A fiatal hentesinasnak nem volt elegendő ereje és a sertés fellökte. Rémes küzdelem fejlődött ki az inas és a megsebesített állat között. A sertés megtámadta Vajdát, aki a nála lévő késsel védte magát és több helyen megszurta az állatot. Többször rontott a vértől csurgó állat Vajdának. Egy ilyen összecsapásnál a sertés a földön fekvő inas karját kettéharapta. Az inasnak csak ekkor érkezett segítsége s csak így lehetett megmenteni a szétmarcangolástól.

* **Küzdelem az alkohol ellen.** Dévén még a múlt hó 2-án, a város közönsége népgyűlést tartott az alkohol ellenes mozgalmak érdekében. A népgyűlés erősen foglalkozott a korcsmák vasárnap és ünnepek napokon való zárva tartásával. A népgyűlés megküldte határozatát az ország összes törvényhatóságának, így Biharvármegyének is, hogy írjon fel a tárgyban a képviselőházhoz. Ha mindég ily céllal tartanáknak népgyűlést!

* **Tűz egy divatáru üzletben.** Tegnap reggel egy negyed 7 órakor távbeszélőn jelentették a rendőrségen, hogy Róna Andor női divatkereskedésében a Fekete Sas passage elején, belső tűz ütött ki. A hirtelen kivonult tűzoltók a tüzet eloltották. Kár jelentéktelen, mert csak egy vasaló párna égett el. A tűz aként keletkezett, hogy az egyik villamos vasalóból tegnap este az áramot nem zárták el s így az ott tüzesedett vasaló a mellette levő párnát meggyújtotta.

* **Gyümölcsoltvajok.** Három síhede gyermek hatalmas pusztítást vitt véghez ma délelőtt az egyik Sztarovec-utcai kertben. Király György kertje mellett most építkezés folyik, ahol csak 12—15 éves subancot alkalmaznak téglahordásra. Ezek közül ma reggel 5 órakor 3 bemászott a kertbe és két barackfát s egy ringót teljesen lekopasztottak. A vásott gyermekeket a rendőrök összefogdosták és egy kis leckében részesítették őket.

Jogászok!
 !! Egész nyáron át működik !!
 Dr. Kállay Jogi szemináriuma Budapest, IV. Kaplony-u. 5. Telefon 125—38.
 Köztudomásúlag legsikeresebb előkészítés minden jogi vizsgára.

Nagyvárad

Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete Rákóczi-ut, 9. szám alatt a Széchenyi szálloda mellett
fűszer-, csemege-bor és gyarmatárukban
Telefon 769. sz. legolcsóbb bevásárlási forrás. Telefon 769. sz.

* **Járvány.** Dicsra, hogy nyár van, tegnap ismét két helyről jelentettek járványt a vármegye alispánjának. *Feketeügyörösn* a diphtheriis, *Geszten* pedig a kanyaró lépett fel járványosan. *Geszten*, a csélfai főszolgabíró, az alispán utólagos jóváhagyása reményében be zárta az óvodát.

* **Felhívom** az uri közönség figyelmét eredeti japán háziszövésű tiszta nyersselymemre, mely anyag férfi ruhára, a lehető legkellemesebb és legszebb nyári viselet. **Ifj. Erdős Albert** uri-szabó, a Szigligeti színház szállítója.

* **Villamosság az idegrendszer élte-tője.** Ezt a tételt tudományos kísérletek, világ hírv orvosi szakmunkák bebizonyították. A nagy közönség rétegeiben is mindinkább tért hódít a villamosság rendkívüli gyógyerejének igénybevételé. Most meg pláne megismerheti mindenki könnyen, mert lapunk olvasóinak egy 80 oldalas igen fényesen kiállított könyvet a villamos gyógyomódról teljesen díjtalanul küldenek, ha azt egy levelező-lapon kéri. Nők részére külön könyv is van. — Érdeklődők irjanak az «Elektro Vitalizer» orvosi rendelő intézetnek, Budapest, VI., Teréz körút 7. I. em. 50.

Vadász urak figyelmébe. A közelgő vadászati évadra való tekintettel felhívom a nagyérdemű vadászközönséget, hogy fegyver és vadászati cikkek beszerzését válassza. Óriási választékot talál itt a legelőkelőbb gyártmányú fegyverekből, a legjobb töltények úgy külföldi mint belföldi löporral készültek a legpontosabban készítve s ajánlom fegyverjavító műhelyemet, hol szakszerűen, gyorsan és pontosan eszközöket minden nemű fegyverjavítást. Ne adják fegyvereiket kontárok kezébe mert azok tönkreteszik és később többbe fog kerülni annak hejreállítására. M. kir. löporáruda Telefon 269. Tanoncok felvételnek. **Ladányi József** puskaműves, fegyverkereskedő, Nagyvárad, Pécs.

Trieszti kávépiac Nagyváradon. Aszódi Kossuth-utca. **Vigyázat**, mert sok az utánzat, természetesen a fogyasztók kárára. Aszódi trieszti kávé és thea behozatalának a 8 féle zamatu pörkölt kávéi a legjobbak és legolcsóbbak. Árak:

Elsőrendű	1 kiló	4 — K
Mágnás keverék	I 1	4:40
	0 1	4:80
	00 1	6 —

Motor üzemű pörkölés és darálás, kávépörkölés a vevő előtt történik. Cukorka és csokoládé különlegességei a legjobbak és legolcsóbbak. Befőzésre törmellék fehér cukor eredeti édes tartalommal, olcsó gyári árban hozzá dunstot, melyből a befőtt soha meg nem romlik, adagonként 10 és 20 fillér levelekben. Főüzlet: Kossuth utca, fiók üzlet: Kert utca.

Különleges felöltők, kosztümök blouzek és gyermekruhák a legnagyobb választékban

Spitzer Béla

női és gyermekruha áruházában

Rákóczi-út.

A legfinomabb angol és francia ruha-vállalat!!

Olcsó szabott árak!

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-fele

Használata valódi áldás gyomorba-josoknak, székszorulásban szenvedőknek.

x **Uj ipartelep.** Szántó Dezső nagyváradi műlakatos impozáns modern gépekkel felszerelt gyártelepét a Rulikovszky-uton a n. érd. közönség szives figyelmébe ajánljuk mielőbb megtekintés végett. **Lásd a hirdetést is.**

VOSZKA
cipői
mérték szerint hirnevesek.
Cégt. Ifj. **VOSZKA FERENCZ**
Telefon 11—33.

Sziogyártó és nyerges üzlet
Nagyvárad, Körözs-u. 33.

Budapest és külföldön 10 éven át szerzett bő tapasztalataim folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a mai kor igényeinek megfelelő **uri kocsizó, lovagló és igás lószerszámokat** a legtekintélyesebb kivitelben készíthetek, úgy hogy készítményeim a legkényesebb igényeket is kielégíthetik.

Elfogadok továbbá mindennemű javításokat és átalakításokat jutányos árak mellett. A n. é. közönség szives pártfogását kérve kiváló tisztelettel

Vad Gábor,
sziogyártó és nyerges.

IRODALOM.

A **«Vasárnapi Ujság»** július 21-iki száma az Esterházyak híres ősi váráról, Fraknóról közöl pompás eredeti fényképfelvételeket, melyek kimerítően ismertetik ezt a valóságos hadi múzeumnak beillő várat. Többi illusztrációi közt vannak eredeti fényképfelvételek a londoni középkori lovagi tornáról, a most ki-nevezett új főrendi tagok arcképei. Márton Ferenc sikerült rajzvázlatai. Szövegrészében pedig Szende-Dárday Olga eredeti, Claude Farrere fordított regénye, Szöllösi Zsigmond szokásos kiválóságú novellája, Balla Ignác, Mezey Sándor és Váradi István költeményei mellett az olvasni valóknak még egész sorát találjuk, stb. és a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A **«Vasárnapi Ujság»** előfizetési ára negyedévre 5 korona. Megrendelhető a **«Vasárnapi Ujság»** kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám).

Időszerű broszúr. Miután az új adótörvények 1913. január 1-én életbe lépnek és az összeíró bizottságok már ez idén ősszel fogják működésüket felvenni, tekintettel továbbá a vallomási kényszerre, «Az új adótörvények népszerű ismertetése» cím alatt igen időszerű füzetet írt Wolf Zsigmond közgazdasági író, törvényhatósági bizottsági tag Pozsonyban. A füzet röviden és mégis kimerítően ismerteti az új adótörvényeket, nagyon népszerűen, még a laikus részére is érthetően van megírva és a témát érdekesen és vonzóan tárgyalja. A füzet a kiadónál: Angermayer Károly pozsonyi cégnél és minden könyvkereskedésben kapható. Ara 1 korona.

A néger gyermek, katolikus képes havi folyóirat legszegényebb fekete testvéreink iránt való szeretet ápolására. Kiadja Kláver Szt Péter Társulata. Megjelenik magyar, német és olasz nyelven. Ara évenként postával együtt 1 korona. Megrendelhető a «Visszhang Afrikából» irodájában, Budapest IV., Ferenciek-tere 7., III. lépcső, I. em. és Kláver Szt Péter Társulata leadóállomásán, Temesvár-Gyárvaros, Páva-utca 15 II. em. — Levelek és pénzküldemények egyenesen Kláver Szt Péter Társulata általános igazgatónöje címére is intézhetők: Ledóchowska Mária Terézia grófnő, Róma, via dell'Olmata 16. — A hetedik (juliusi) füzet tartalomjegyzéke: Nagy az aratás! — Az erős lelkű Mária levele. — Egy amerikai leányka, mint négerapostol. — Két óvodás. — A kis Mariska története, ki nagyon törte magát a hírnév után. — Még idejekorán. — Kis nyelvbötlés. — Rejtvénymegfejtés. — Kitöltőrejtvény. Képek: Üdv a nyaralóknak! — Nagymosás a kibosói misszióban. — A kis Mariska.

Visszhang Afrikából, katolikus havi folyóirat az afrikai missziótevékenység előmozdítására. Kiadja a Kláver Szt Péter-Társulat. XIII. Leó és X. Pius pápa Öszentségeiktől megáldva. Megjelenik magyar, német, lengyel, olasz, cseh, francia, szlovén, portugál és angol nyelven. Előfizetési ára egy évre 1 korona 50 fillér. Megrendelhető: A «Visszhang Afrikából» irodájában, Budapest, IV. ker. Ferenciek-tere 7., III. lépcső, I. m., Kláver Szt Péter Társulata leadó állomásán, Temesvár-Gyárvaros, Páva-utca 15—II. Levelek és pénzküldemények egyenesen Kláver Szt Péter Társulata általános igazgatónöje címére is intézhetők: Ledóchowska Mária Terézia grófnő, Róma, Via dell'Olmata 16. — Ugyanannan lehet felvilágosítást is kérni minden a Társulatot és annak szerzetes intézményét illető ügyben. — A hetedik (juliusi) füzet tartalomjegyzéke: A Hitterjesztésügyi Biboros bizottságtól. — Vérért adta — véreDET kívánja. A built vagy az afrikai szabadkőművesség, P. Walkertől. — Összefoglaló áttekintés az 1911. évben missziókba küldött tárgyakról. — Rövid hírek a missziókból. — A Kláver Szent Péter Társulat krónikája — Tárca: Abesszinia és az abessziniaiak. — Képek: A Hitterjesztésügyi Biborosbizottság palotája Rómában. — Egy iszhogó (Gabun). — Waka-folyó (Gabun). — Az iszhogó néptől a builtáncnál használt tárgyak.

Az **Élet** szépirodalmi heti folyóirat IV ik évfolyamának 29. száma gazdagon illusztrálva, a következő tartalommal jelenik meg: A stockholmi olimpiász. Gyárfás Viktor. — Sárközi Klára. Legioner. — Isteni jira, zengj! (Költemény.) Juhász Gyula. — A becsukódó ajtóknak zenéje. Erdős Renée. — 1812. — «Száz évvel ezelőtt». — Roppant nagy szerelem. (Regény.) Kanizsai Ferenc. — A «bukottak áriái»-ból. (Költemény.) Harsányi Lajos. — Ruysdael rézkarcai. Panu. (Regény.) Aho—dr. Kara. — Sonate précieuse. (Költemény.) Begyáts László. — Irodalom és művészet. — Mozgóképek. — Szerkesztői üzenetek.

Ne hagyja magát félrevezetni!

Csillárgyár

Nagyváradon csak egy van. Gyártelep: **Szent János u 20.** Iroda s raktár: **Bémer tér 3.** A n. é. közönség szives tudomására adom, hogy villamos felszerelési vállalatomhoz a **gyártást** is felvettem. **10 éve fennálló** vállalatom a legnagyobb garancia, hogy a legolcsóbb beszerzési forrás cégem. Tömeges pártfogást kérve kiváló tisztelettel **STERN.**

Reggelizés előtt félpohár
Schmidthauer-fele
Használata valódi áldás gyomorba-josoknak, székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi

keserűviz

Az elrontott gyomort
2—3 óra alatt teljesen rendbehozza.
Kis üveg 40 fillér.
Nagy üveg 60 fillér.

Kapható Nagyváradon és vidéken minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Vasárnap d. u.: Leányvásár. Este: Mayerék (először.)

Lónyay Piroska vendégfellépése.

Szegény Erdélyi direktornak ugyancsak fő a feje, hogy a távozó Zsigmondy Anna helyére méltó utódot találjon.

Tegnap mutatkozott be a nagyváradi közönség előtt a nyári szinkörben Lónyay Piroska szerződéses célból. A Tavasz Anna szobalánya szerepét játszotta és a szép, szöke szoubrettet a kevés számú közönség igen melegen, szimpatikusan fogadta. Kellemes, szépen csengő szopránhangja van, igazi tüzzel, temperamentumosan játszik, jól táncol, szóval megvannak benne mindazok a jó tulajdonságok, melyeket egy vérbeli szoubrettől elvárunk. Csak hibája van: néha megfélemedezik magáról és annyira hadar, hogy alig lehet érteni a szavát. Nem akarunk összehasonlításokat tenni, egyetlen szerepből nem is lehet végleges ítéletet alkotni, azért csak annyit jegyezzünk meg, hogy Lónyay Piroska az átlagos jeles szoubrettek közé tartozik és éppen azért a nagyváradi közönség Zsigmondyhoz szokott igényeit nem könnyen elégítheti ki.

SPORT.

Olympiai játék.

Befejeződtek az olympiai versenyek. Magyar résztvevőink már részben utban hazafelé. Vívóink megsemmisítő fölényvel győzedelmeskedtek az egyéni csoport világbajnokságban, megismételve londoni sikerüket és beigazolvva hegemoniánkat a világ összes vívó nemzete előtt. Elképzelhető e fényesebb eredmény, mint hogy az egyéni világbajnokság döntőjébe nyolc vívó közül hét magyar legyen. Tornászaink pedig, akiknek kiküldetését oly keservesen határozták el, a világ összes tornászó nemzete közül második helyen végeztek. Reméjük, hogy ez a fényes szereplés felkelti közönségünk érdeklődését emez igazán nemes és ideális sportág iránt.

Nagy elismeréssel kell megemlékeznünk a kegyelemből félköltségen kiküldött világbajnokunkról ifj. Prokop Sándorról, aki cél tudatos tréninggel elérte azt, amit csak célövő elérhet: világbajnok lett az egész magyar nép öröme.

Alább közöljük a nemzetek elért pontszámait, melyben dél-afrika mögött a 8-ik helyet foglaljuk el 16 egységgel. (Csoportvívás 3 egyéni vívás dr. Fusch 3, Békésy 2, Mészáros 1. Célövés ifj. Prokop 3. Tornász-csapatverseny 2. Birkózás Varga 1. Gerelyvetés Koczán 1.) Amerika. 2. Svédország, 3. Anglia, 4. Németország, 5. Finnország, 6. Franciaország, 7. Dél-afrika, 8. Magyarország, 9. Oroszország,

10. Dánia, 11. Ausztrália, 11. Kanada, 13. Norvégia, 14. Ausztria, 15. Görögország, 16. Oroszország, 17. Hollandia, 18. Belgium.

Verseny a Bunyitay ligetben A Törekvés a Nagyszalontai Atlétikai Clubbal mérkőzik a Bunyitay ligeti football pályán ma, vasárnap délután fél 6 órakor. Minden bizonnyal érdekes mérkőzés lesz, mert a Nagyszalontai A. C. az utóbbi időben erősen fejlődött. Először 1 órakor a Törekvés ifjúsági a VAC. ifjúsággal, 2 órakor Törekvés II. — VAC. II.-vel, 3 órakor NSE. II. — Egyetértés II. vel, 4 órakor Egyetértés I. — VAC. I. el. A résztvevő egyesületeknek ezzel a rendezéssel az a célja, hogy városunk sport-szerető közönsége előtt bebizonyítsa a helybeli sportélet erős fejlődését, a közönség pedig nagy számban fogja felkeresni ma délután a Bunyitay ligetet, tekintettel arra, hogy belépti díj nem lesz.

NYILTTÉR.

Érdeklődők

szíves tudomására, hogy hazaérkeztem. Fogműtermemet felszereltem a legkittenőbbnek bizonyult anyagokkal és minden igyekezettel azon leszek, hogy megtisztelő bizalmukra továbbra is érdemes legyek.

Nagyvárad, 1912. július hó 16.

özv. dr. Deákné H. Zsuzsa

«A fog egészségétana» szerzője.

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

MULATSÁG.

Anna bál a Félixfürdőben.

A Félixfürdő ez évi nagysikerű mulatsága tegnap este szinte szokatlanul nagy arányok között folyt le. Gyönyörű publikum gyűjtött erre az alkalomra a fürdőbe. Először tűzijáték szórakoztatta a közönséget, majd értékes tárgyak kisorsolása következett.

A fényesen kivilágított fürdőben este 10 órakor kellemes táncmulatság kezdődött.

A közönség kitűnő hangulatban érezte magát, amit nemcsak a kitűnő zenének, hanem a pompás kiszolgálásnak és ellátásnak is köszönhetett. A rendezés és a program elsőrendűsége Komzsik Alajos kitűnő tehetségét dicséri.

Az itt lévők közül sikerült a következő hölgyek neveit feljegyezni:

Asszonyok: Böszörményi Gézané, Bakó Báliné, Bodó Ferencné, Bodó Lászlóné, Thury Nádonné, Bakács Mihályné, Krisztai Jánosné, Ladasi Beláné, Mátya Béláné, Thubuk Józsefné, Balogh Viktorné, Tokaji Gyuláné.

Leányok: Bakó Böske, Bodó Böske, Thullik Gabi, Steiner Aranka, Thury Ilona, Nagy

Erzsike, Komzsik Médike, Komzsik Böske, Komzsik Iduka, Madarász Margit, Madarász Irma, Fekete Magda, Mezőssy Gabriella, Horváth Mancika, Fényes Jolánka stb.

TÁVIRATOK.

Beöthy László és a kilátásos kocsik.

Budapest, július 20.

(Saját tud.) Ausztriának ma nagyszabású mozgalma, mely a nagytermes kilátásos kocsik forgalomba hozatalát célozza az egyes országok megismerése végett, Beöthy László kereskedelmi minisztert is nyilatkozatra bírta. Beöthy miniszter többek között a következőket mondta:

— Oly nagy jelentőségűnek tartom a dolgot hazánk megismerése és az idegen forgalom növelése érdekében, hogy bár nem foglalkozom a dologgal, mindazonáltal már kiadtam a rendeletet a vasuti igazgatóságnak, hogy vegyék tanulmányozás alá az ügyet és jelentsék a tapasztalataikat.

Az ugraiak tisztelgése Tiszánál.

Nagyszalonta, július 20.

(Saját tudósítónktól.) Az ugrai választókerület 23 községe 200 tagu küldöttséget választott, mely vasárnap délelőtt gróf Tisza István geszti kastélyában fog megjelenni, hogy az ugrai választók üdvözlését és bizalom nyilvánítását fejezzék ki Tisza István előtt.

Csak kompromisszum

Budapest, július 20.

Andrássy Gyula tegnap a Magyar Hirlapban nagy cikket közöl. E cikkben megállapítja Andrássy, hogy erőszakkal nem lehet az ellenzékkel célt érni. Andrássy szerint a béke csakis kompromisszum alapján lehetséges.

Halálfürdő a petrolumban.

Berlin, július 20.

Schönebergben B. Anna 50 éves magánzónő, aki hasonló koru nővérel lakott együtt, borzalmas öngyilkosságot követett el. A szegény asszony hosszabb idő óta kedélybeteg volt és tegnap reggel, anélkül hogy testvéreinek szölt volna, felkelt és a fürdőszobába ment. Itt petrolumot öntött a kádba, beleült és meggyújtotta. Mire kiállításaira odaérkezett testvére, annyira összeégett, hogy életbenmaradásához az orvosok kevés reményt tűznek.

Diósy Soma

cimfestő, zománc-tábla készítő

TELEFON 839.

Kérem csak a telefont használni.

A nagybeteg japán császár.

Tokio, július 20.

A R uter ügynökség jelenti: A császár gyomorbetegségben komolyan megbetegedett. Tegnap egész nap eszméletlenül feküdt. Környezete katasztrófától fél.

Kazánrobbanás egy olasz hajón.

New York, július 20.

A Principe di Piemonte nevű olasz hajó fedélzetén, amely Genuából New Yorkba igyekezett, egy nappal megerkezése előtt kazánrobbanás történt. Öt gépész meghalt, másokat a kituduló forró gáz és a szertörpennő vasdarabok megsebesítettek.

Fosztogató hamiskártyások.

Kisvárdá, július 20.

A Csapról Nyiregyházára induló vonat egy III. osztályú fülkéjében, ahol a veres-t játszott egy sipista társaság. Kíváncsian nézegette a játékot egy kassaujfalusi sertéskereskedő. Mint kibic bele-beleszólt a játékba a sipisták megérezve benne a pézes palit, bevetették a partiba. A sertéskereskedő vesztett pár koronát s amikor Komora állomáson a sipisták leszállottak, vette csak észre, hogy a vesztesége valamivel több, mint az a ahol a veresben leadott pár korona. Jó pár száz koronát tartalmazó tárcájából eltűnt minden pénze. A csendőrök panaszára megindították a nyomozást.

A királygyakorlat és a rossz utak.

Arad, július 20.

Néhány nappal ezelőtt a kereskedelemügyi miniszter leiratot intézett Arad vármegyéhez, amelyben felhívja a vármegye vezetőségének figyelmét arra, hogy a Ferenc Ferdinánd trónörökös vezetése mellett lefolyó királygyakorlatok egy része Aradmegye területén megy végbe. Köztudomású ugyanis, hogy Kisjenő és Lippa város környékét szállják főleg meg a katonaság ezredei, míg a királygyakorlatok végző kifizető Mezőhegyes területén lesz. A kereskedelmi miniszter tehát azt kívánja Arad vármegyétől, hogy erősítse meg a területén lévő utakat, mert értesülése szerint azokon a csapatok közlekedése lehetetlen volna. A miniszter fix terminust is megállapított. Ot hét alatt a megerősítési munkákat fogantatni kell.

KÖZGAZDASÁG.**A Belvárosi Takarékpénztár és a Nagyvárad Népbank egyesülése.**

A Belvárosi Takarékpénztár és a Nagyvárad Népbank egyesülése a befejezés stádiumába jutott. Az egyesülést szankcionáló közgyűlés augusztus hatodikára hivatott egybe. Az egyesült takarékpénztárnak „Belvárosi Népbank” lesz az új címe s augusztus 15-én kezdi meg működését. Az együttes alaptőkét 1.600.000 koronáról 2.000.000 koronára fogják felemelni. Az intézet elnöki tisztét Ullmann Sándor tölti

be. Az igazgatóság elnöke Csák Máté lesz. Az intézet élén továbbra is Gröss Sándor marad vezérigazgatói minőségben. Az ügyvezető igazgatói teendők Benedek Miksa kezébe kerülnek, aki megbízható szakavatóságát most már nagyobb keretekben fogja érvényesíthetni.

A két intézet eddigi igazgatói, felügyelői és igazgató-tanácsosai, valamint a két intézet tisztikara az egyesült Belvárosi Népbank kebelében együtt maradva fogják folytatni eddigi értékes és buzgó munkájukat.

A helyi pénzpiac eme újabb eredménye alkalommal meg kell emlékeznünk Idomesch Frigyesről az Osztrák Bank helyi fiókjának kiválóan érdemes főnökéről is. Első sorban az ő érdeme, hogy az egységes átalakulások sorra következnek. A lehető legbiztosabb érzékkel választja ki nemcsak az intézeteket, de még az egyéneket is, hogy a viszonyok okos mérlegelése mellett egészséges alakulatok révén pénzpiacukon olyan ellenálló képességet teremtsen, amelylyel pézszintézeteink a legnehezebb viszonyok között is megállhatnak.

Gabona üzlet.

Budapesten

A gabonatörszden tegnap kisáé élénkebb volt a hangulat. Bácskai rossz hírekre a buza határidő árfolyama 5 fillérrel emelkedett. Kész áru változatlan.

Határidők sárlata:

Áprilisi buza 1913. — — —	11.59
Októberi buza — — —	11.27
Októberi rozs — — —	9.33
Októberi zab — — —	9.24
Aug. tengeri — — —	8.82
Szept. tengeri — — —	8.85
Májusi tengeri (1913) — —	7.55

Nagyváradon.

O árukban kevés üzlet fordul elő. A malomok miután nagy liszt készlettel rendelkeznek, nem szívesen vásárolnak. Új áruban viszont az eladók tartózkodók. Az árfolyamok többékevésbé javultak.

Árak:

Buza — — —	11.38—11.38
Rozs — — —	9.30—9.31
Árpa — — —	10.—10.20
Zab — — —	9.37—9.38
Tengeri — — —	7.60—7.61

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény — —	854.—
Osztrák hitelrészvény — —	654.25
Jelzálogbank — — —	467.50
Leszámitoló és pénzváltó — —	558.50
Városi vasut — — —	412.—
Közuti vasut — — —	765.50
Osztrák államvasut részvény — —	721.—
Salgótarjáni köszén — —	753.—

Méhészek!

Akik megbízható helyről tiszta, méhviaszból készült műlépet óhajtanak beszerezni, forduljanak bizalommal szatmári Szabó István méhészetéhez Pankota (Aradmegye), mely méhészet amerikai hengerprésszel készített bármely méretű műlépnek kilóját csomagolva K 5.10-ért szállítja utánvétel, amíg viaszkészlete ki nem fogy.

REGÉNYCSARNOK.

GYÖNGYVIRÁG.

IRTA CSERES ANDOR. 17

A rendőrség nyilvántartásában, mint Heller Augustina jelentkezik, mivel azokban senkit nem fogadott, mindent készpénzzel fizetett, titkaiban pillantást nem engedett, isankint meggyőződött mindenki arról, hogy egy magánzó az, aki németül és francziául beszél, cselédein kívül senkivel sem érintkezik és vasárnaponként a Szent István bazilikába megy, ahol buzgó imádkozik.

VII.

A szépség az utcán, a táncteremben, a templomban egyformán hódít, csak hogy mindegyik helynek a népe más.

Az utcán a férfihad bírál, tekintetével, a képzelő tehetsége ujján, áthat a ruhán, a bőrön egészen a szivig.

A táncteremben a cipőben szorított lábakon kezdi, felhat az arczig, itt megáll, egyenként teszi bírálat tárgyává az ajakat, az állat, a szemeket, az orrot, a szempillákat, szemöldököt, homlokot fel a hajerdőt, majd az arc két lapját nézi kutató szemmel és itél.

A templomban az áhitat fogja el a férfit és hogyha látja, mielő szemekkel fordul Istenéhez a nő, a szerint érzi meghatva bensejét és gondolataik összekapcsolódva szállnak az égbe.

Heller Augustina, a Gyöngyvirág, az ő kék, lélekbe világító szemével megigézte a férfiakat annyira, hogy a templom előtt sorfalat képeztek és úgy vártak reá.

Az elzászi leány nem nézett senkire.

Jól esett neki a hódolat, de nem mutatta ezt.

Melyik nő az, akit észrevétlenül bagyna a férfiak tekintete? és nincs is abban megróni való, hiszen a természet örök törvénye az, hogy a férfi és a nő egy pár, két férfi, vagy két nő csak a számtani műveletben mondható párnak.

A Lipótváros aranyifjusága csakhamar tudomást szerzett a feltűnt csillagról. Nem a szombati nap lett ott az ünnepnap, hanem a vasárnap és nem a dohány-utcai templom a gyülekezési hely, hanem a Lipótvárosi bazilika.

A három Horvát fiu is megjelent.

Amikor Gyöngyvirág kijött a templomból, csakhamar felismerték mind a hárman és ajkaikról meglepetéssel hangzott fel:

— Gyöngyvirág!

A három fiu egymásra nézett. Móríciz komoran. Miska éidelegve. Fülöp áhitattal.

— Micsoda szépség! — mondá Móríciz.

— Micsoda termet! — mondá Miksa.

— Micsoda áhitat! — mondá Fülöp.

Amikor Gyöngyvirág a kocsiába lépett és elrendezve ruháját, elsimította azt a térdénél az aljáig, a három Horvát fiu levette kalapját és mély meghajlással köszöntötte, azonban a leány észre sem vette őket, elhajtatott.

A három Horvát fiu egymásra nézett. Kutatva nézték egymás, hogy melyikük hódította meg a strassburgi nőt? melyikőjük tartja azt a fogatot!

A többi kíváncsi férfi hozzájuk sietett.

— Ismered őt Móríciz? — kérdi az egyik.

— Azt hittem eddig, hogy ismerem, most már látom, hogy nem ismerem.

— Te, Miksa? — tolyt a kérdés tovább.

— Ismerem, nálunk benne volt, most nem tudom, kiél van.

— Hát tudjátok, — szólt Fülöp — ő a Gyöngyvirág, — és ezt mondotta minden kérdés nélkül.

Megjelent Nagyvárad szenzációja!

„Levél Nagyvárad város közönségéhez” Igyekezzen mindenki megszerezni.

Ma kerül kiosztásra. Kiosztják a MESSENGER BOYOK.

Budapesten csakhamar ismerős lett Gyöngyvirág neve, még Miksa is, aki e nevet adta, de már elfeledte, ráilletek, találónak fogadta el.

A Szentgerendi uradalom Horvát Jenő és Fiai birtokába került.

A három líra háromféle helyzet ura lett. Móricz vezette a bankházat, Miksa szeszgyárat épített. Fülöp lett a gazdaság vezetője.

Horvát Jenő bankháza nagy üzleleteket mert, nagy hasznot s pert be és az apa elérkezettnek látta az időt, hogy műveletei közzé megszeresse a magasabb címet, a báróit is és az idő épen alkalmas is volt rá, mert következtek a képviselőválasztások.

Magyarország ebben a kulturállamok előtt jár. A leendő kormány csak az esetben tarthatja magát, hogyha a választásokra elég pénzzel rendelkezik.

— Mire a pénz? — kérdezhetné valaki.

— Arra, hogy legyen miből fizetni a kotekét és itatni és etetni a választókat! — lenne a válasz.

Háta, az eszmék és ideálok lassankint lejárják magokat.

A nép tanul, olvas, elmélkedik de nem gondolkozik.

Ma még mindig a nagy szavak, a hangos beszédek az irányadók a nép politikájában és hogyha nyomban nem váltatnak be az ígéretek, a következő választás elsöpri az előző kormányt, letöri pártjait.

Ha tehát a nép t megyni akarjuk, ünnepet kell rendezni számára. az ünnep dinomdanommal, zenével, táncsal jár, ehhez pedig pénz kell.

Hogy a kormány pénzt szerezhesen, ahhoz pénzes emberek kelljenek, mert a nép szeret lekesedni, de inni is. Az aki csak az előbbit nyújtja, veszteséggel jut az utóbbival szemben.

Vannak, akik a választói jogot általánossá tenni akarják.

Es ezek első sorban a szociálisták, másodszorban izraelita polgártársaink, tehát azok, akik hangzatos trázisokban nem a jogokat ki terjesztetik, hanem a kulturelemek vezető szerepet a tömeg hatásával megsemmisíteni vagy legalább is majoritálni akarják.

Mit gondolnak a hazavall — a hazának száz bajavall — mondá a költő.

Egygyel több, még nem nagy veszedelest! — mondják ők.

A magyar nemzet, hogyha a választásoknál hibát követ is el, a mai rendszer mellett, amelyet tágitani szükséges, magyar marad, de hogyha a vezetés a nemzetközi szociálisták és szövetséges társaik kezébe kerül, megszűnik magyar lenni.

Hogyha a magyar sovinizmus megszűnik, letörik magá a nemzeti erő. Mert legnagyobb erő k abban van, mikor a gyermek, férfi, nő magyarul mondja: magyar vagyok, ezt azonban megsemmisíti az a szó: Világ polgár vagyok!

Akkor, amikor Bécsnek politikája nem egyéb, mint hogy rá feküdjék államrendszerével a magyar vagyona és azt, ami fentartja, gúnyolja, ellenségül tünteti fel, — amikor a német nép vagyva néz a nagy német császárság felé, — amikor a szláv elem az orosz cárt tekintti legfőbb urának, a magyar nemzet közérzete nem lehet más, mint ragaszkodni ahhoz, ami fentartja, megerősíti.

Ha egyszer az örökös tartományoknak, melyek a pragmatika sanctióval össze vannak kötve, eszükbe jut, hogy a monarchia ereje Magyarország, ha be fogja látni, hogy Magyarország vagyoni gazdagsága a habsburgház hatalmának talaja, akkor, de csakis akkor kialakul az összetartozandóság érzete mindkét oldalon és csakis a kölcsönös megsértés fogja ezt a monarchiát a világhatalom legfelsőbb fokára emelni.

De ehhez szükséges, hogy minden magyar ember ne csak érezze, hanem ki is nyilvánítsa és tetteiben erősítse meg, hogy magyar.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

MEGHIVÓ.

A «Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyváradon» a folyó 1912. évi augusztus hó 6 ik napján d. u. 4 órakor Nagyváradon, Rákóczi-ut 9. szám alatt levő üzlethelyiségében

rendkívüli közgyűlést tart, melyre a t. részvényeseket meghívja az Igazgatóság.

Nagyvárad, 1912. július hó 20.

TÁRGYSOROZAT:

1. Határozathozatal a «Nagyvárad Népbank Részvénytársaság» nagyváradai céggel való egyesülés és ezáltal az alaptőke felemelése és az ezzel kapcsolatos intézkedések tárgyában.
2. Intézeti elnök választása.
3. Az alapszabályok módosítása.
4. Az igazgatóság kiegészítése.
5. A felügyelő bizottság kiegészítése.
6. Az igazgató tanács kiegészítése.
7. Netáni indítványok.

Figyelmeztetés: Az alapszabályok 11. §-a szerint a közgyűlésen szavazati jogot csak azok gyakorolhatnak, akik részvényeiket le nem járt szelvényeivel együtt az intézet pénztáránál a gyűlést megelőző harmadik nap déli 12 óráig leteszik.

Ungváry és Tokai

Bankbizományi birtokvasárlási, eladási és erdő becslési irodája

RÁKÓCZI-UT 10. SZAM.

Helybeli és vidéki telefonszám 725

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrenyi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindennemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra.

A BIHARMEGYEI GAZDÁK ÁRU- ÉS HITELINTÉZETE RÉSZV.-TÁRSASÁG sertéshizlaldájában

az összes f. évi trágya eladó. Értekezhetni a részvénytársaság irodájában Nagypiac-tér, Andrenyi-ház.

Telefon 235.

Telefon 235.

BENCZ GYULA

ELITE

CUKRÁSZATA KOSSUTH-UTCA 10. SZ.

Reggeli és uzsonna kávé.

Az uri közönség legkedveltebb szórakozó helye. Parfait Hachee, vagy másféle husos sütemények, torták stb. megrendelésre a legpontosabban elkészítetnek és házhoz szállítatnak.

Telefon 235.

Telefon 235.

„Országos orvos-szövetség” nagyváradai fiókja.

Hirdetés.

Szegényebb sorsu fogbetegek részére kedvezményes díjtételek mellett a következő időben történik rendelés:

Bartha Dezső dr kedd és csütörtök 8—9.

Dóri Ferenc dr szerda és szombat d. u. 5—6.

Halász Andor dr hétköznapokon d. u. 5—6.

Kovács Gyula dr később meghatározandó időben.

Spitzer Marton dr szerda és szombat d. u. 5—6.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!

vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.

Mokos Sándor.

FÉLIX-FÜRDŐ

nyári és téli gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hévviz forrása. Víz hőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség. Csusz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyultán, javultán a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pocrócozással hetenként **56 koronába** kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdőkkel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirda, interurbán telefon, állandó gyógyszerár a fürdő telepen. Prospektust küld az **igazgatóság.**

Nagyváradai Templomüvegfestészet Üvegcsiszoló és Tükörárúgyár R.-T.

TELEFON
11-64.

Nagyváradon, Gerliczi-utcza.

TELEFON
11-64.

Üvegcsiszolás
Üvegvésés
Üvegbetétek
Kirakatbetétek
Üvegedzés

Öntött tükrök
Coll-tükrök 2. mm. vastag
Polirt és finn tükrök
Faönttükrök

Fémkeretezés
Réz, nickel foglalatok
Diszüvegezés
Üvegfestészet
Homályosítás

tábla és tükörüveg nagyraktár

Opalescens és színes üvegek.

Kirakatüvegek

Épületüvegezés

Rajzokat és tervezéseket díjtalanul végezzük
Arjegyzéket és árajánlatot bérmentve
Szállítunk az ország bármely részébe

Amerikai üvegmozaik épülethomlokzatok ki-
képzésére. Hajlitott tükörüvegek.

Tisztelettel értesitem a n. é. vevő közönséget, hogy a **Teszler Simon posztó kereskedőt** kiegészíttem, a **csődtömeget átvettem és azt rendkívüli leszállított áron kiárusítom.** A csődtömeg a következőket tartalmazza: lüszter-, angol-, scott- és honi divatszöveteket. Fekete- és kék kamgárnokat, női costum divatkelméket, mellényeket, schiffonokat, bélésárakat, **szabókellékeket** és mindenzen árukat **gyári áron alul kiárusítom** u. m.:

egy teljes öltönynek való 3 mtr. már	K 02 40
« « « « jobb minős. div. 3 mtr.	K 06 60
« « « « finomabb « « 3 «	K 12 —
« « « « angol divat	K 19 —
« « « « legfinomabb «	K 28 —

a fekete- és kék kamgárnokat ugyan ilyen gyári áron alul

jóval olcsóbban lesznek kiárusítva. Egyben ajánlom a n. é. vevőközönségnek az összes raktáromban levő szövetekhez a hozzávalókat, azaz a szabókellékeket a legfinomabb kivitelben, a legolcsóbb áron, u. m.:

egy már nagyon jó hozzávaló	K 4 50
« finomabb «	K 5 50
« egész finomabb «	K 7 —
fekete szalonhoz legfin. «	K 8 —

Minthogy az üzlethelyiséget november 1-én át kell adnom, tisztelettel kérem a n. é. közönséget mielőbb egy próba bevásárlással megtisztelni. Teljes tisztelettel

Schwarz Kálmán és Teszler Simon

Zöldfa-utca 21. sz.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.-T.

könyv s hirlapkiadó vállalat

NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCZA 5. SZ.

A legmodernebb betűkkel és diszitő anyagokkal u j o n n a n berendezve.

Mindenemü hivatalos, üzleti és egyéb nyomtatványok a legjutányosabb árak mellett, izléses kivitelben készítettnek.

Latin szert. és g. kath. egyházmegyei nyomtatványok állandóan raktáron.

A „TISZÁNTÚL“
politikai napilap kiadóhivatala.

Alapított :
1894.

Hirdetések a legjutányosabb árak mellett a „Tiszántúl“-ban közöltetnek.

Alapított :
1894.

Legolcsóbb bevásárlási források:

Ha Ön
óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el **FEUN KÁLMÁN** óráshoz, Teleki-u. 9. Dr Nemes ház. Villanyos megállóhely. —
Órákban állandó nagy raktár.

Alapított 1895-ben.
Deo Adiuvente!
Imrek Károly
épület és műbutor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 2. szám.
Alapított 1895-ben.

HA A KOSSUTH-
utczába vezeti utja, keresse fel a legjobb hírnévnek örvendő
KEPES ETEL
varró- és himző előnyomdáját, ahol bevásárlásait a legolcsóbban eszközölheti kézi munka anyagokban.

Izsák Lidia
mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országos nagy népszerűségnek örvendenek a hölgy közönség körében. Megrendelhető mérték szerint,
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Fűző-üzlet: TELEFON 11-53. szám.

Mezey János és Tsa.
fűszer, csemege kereskedése Nagyváradon, szt. László-tér és Teleki-utca sarok.
Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.

Hallatlan
olcsó árban készít Piski **Ferenc** cipész úri és női cipőket csak egy próba és ön meg fog győződni
Szent János-utca sarok, Schvare Farkas-féle házban.

Fő a kézi mosás!
A ki erre reflektál, hívja meg **MESZÁROS Mária** gőzmosó és vegytisztító intézetét, házhoz elküld és haza is szállít. Szarvas-tér és Liget-utca sarkán. Levelekre azonnal válasz.
Telefon 67.

Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók
Szilágyi Géza és Ts-nál Rákóci-ut
Telefon. 630.

Tátray Sándor
Saját műlakatos műhelye, vízvezeték szerelője
NAGYVÁRAD
Körözs-utca 11. sz.

NE ADJUK
pénzünket idegen cégnek, vegyünk **lánckútat** **MÁRKUZ JÓZSEFNÉL** Akadémia-u. 1 sz.

Czukrász
sütemények minden alkalomra házhoz szállítással jutányos árban eszközöltek. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok. Vidékre napi expedíálás.
Molnár János cukrász
Kolozsvári-u. 50.

Keresse föl Haás Simon rövidáru férfi- és női divat-üzletét
Szent János-utca 46. gyógyszerár mellett,
hol hallatlan olcsó árban lehet vásárolni.

A „Nagyvárad Torna Club“ Clubhelyisége
Kolozsvári-utca 50. szám alatt
a „Varga féle“ Magyar Király kávéházban.

Udvari kávéház
családok kellemes szórakozó helye. Esténként **Bebe Kálmán** teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat
Szt. László-tér és Zöldfa-utca.

FELDSTRICK KÁLMÁN könyvkötészete és dobozgyártása
NAGYVÁRAD, Rákóci-ut Moskovits-palota
Biharmegye és N.-Várad város kir. itélőtábla és a megyei főszolgabíróságok és körjegyzőségek szerződéses szállítója.

ROZSNYAY JÓZSEF
mű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77.
Helyi és vidéki telefon-szám: 1076.
Európa nagyobb városaiban évek során át szerzett gyakorlati ismereteim lehetővé teszik, hogy a mai közönség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kellő szak tudással a legpontosabban elvégezhessem. Készítek továbbá: modern háló, szalon, bútor és üzleti-berendezéseket, portálokat, lakás- és kastély-berendezéseket minden stílus és kivitelben a legszolidabb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. úri közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem.
Tisztelettel **ROZSNYAY JÓZSEF**, műasztalos.

Szántó Dezső
első nagyvárad
**REDÖNY-
GYÁRA** Rullkovszky-ut
TELEFON 491.

Csohány elárusítás ! ! !
Partiba vettem, szőnyeg, ág és asztal garnitúr, rumberger vászon, selem és csipke dolgokat.
Felárba árusítom.
Löwinger Márton
versenyáruháza Kert-u. 1. sz.

Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőnyösebb
Horvát Béni mechanikusnál,
Kossuth Lajos-utca 18.
Az összes alkatrészek állandóan raktáron.
TELEFON 1038. szám.

Haas Lajos
Gáz és villanyberendezési vállalat.
Elvállal mindennemű gáz és villanyszere léseket és jókarbantartását.
TELEFON 1038. sz.

PENCZ JÁNOS
(cipész, szaklparos.)
NAGYVÁRAD,
Szt. János-u. 34.
Készít mérték szerint úri és női (Orthoepéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra házhoz jövök.

Elvállalnak minden szakmába vágó munkákat, u. m.:
szobafestés és **tapétázás.**

WEINSTOCK
Testvérek
szobafestők és tapétázók
NAGYVÁRAD,
Gilányi-u. 21.

Legtisztább kivitel jutányos árak mellett.
Költségvetés díjtalan.
Meghívásra házhoz jövünk.

Alapított 1880-ban
Schopper György
utóda veje
Rohoska Pál
Villanyerőre berendezett gépjármű, vas és rézöntőde
NAGYVÁRAD,
Sánc-utca 22. sz.

Mayer Lajos
kárptos és díszítő
GYÁR-U 1 SZÁM.
Elvállal minden szakmába vágó munkát jutányos árban. Levelezőlap meghívásra azonnal jövök. Állandóan készmunka kapható.

Az AUGUSZTUSI költözködésekkor a legcélszerűbb
HIRNM és FIA
villamossági vállalatához fordulni
Kossuth Lajos-u. 16. sz.
Nagy csillárraktár.
Telefon 10-54. Telefon 10 54.

Györy Sándor
villanyerőre berendezett késes és köszörűdeje
Kert-utca, 4. szám.
Elvállal mindennemű speciál köszörüléseket és javításokat, haj- és szakál vágó és lönyirő gépet, zsillette és mindentéle más borotvák köszörülését pontosan eszközli.

Moly irtó szerek
rovarpor, poloska tinktura, s többféle háztartási cikkek parket beeresztő viaszok kaphatók
VADÁSZ ALBERT
„Angyal“ drogueriában
BÉMER-TÉR.

Fotbal cipők, gumi térdvédők, dresszek a legolcsóbban kaphatók
Lefkovits és Kácsér
Zöldfa-u., cipő, kalap és uridivat áruházában.

Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek világítási felszereléseit, csengő házi telefon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világítási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készít
SZENES SÁNDOR
villamos berendezési vállalata Szalárdi-u. 9. Költségvetéssel díjtalanul szolgálók, meghívásra azonnal jövök.

Reisinger József
mechanikai gép és fegyverjavító műhelye
Sas palota zöldfa passzáz, ahol a legprecízebb esztetika és gépmunkák készülnek.

GUTORI FÖLDES KELEMEN
aradi gyógyszerész által készített

MARGIT-CRÈME

legjobb arekenős mely 2-3 nap alatt ifjítja és sépíti az arcot.

Margit-Crème egyedüli szer szeplő, májfoltok, pattanások, bőrtka (Mitesser) ráncok, kiütések stb. ellen.

Margit-Crème páratlan szer bőrpattanások, wimmerlik, arc- és kézvröszösödés, napbarnítás ellen.

Margit-Crème bámulatos hatása abban rejlik, hogy bőrre kenve, ez rögtön felveszi és ez okozza azon csodás átalakulást, hogy egy szeplővel, vagy májfoltokkal fedett arc 2-3 nap alatt fehérré lesz.

Margit-Crème teljesen ártalmatlan, nem zsíros, az arc nem lesz fényes, azért nappal is használható.

A Földes-féle Margit-Crème

ára: nagy tégely 2 korona, kis tégely 1 korona.

Margit-puder fehér, rózsá vagy crème színben 1 kor. 20 fill.

Margit-szappan darabja 70 fillér.

Csakis akkor valódi, ha minden doboz gutori FÖLDES KELEMEN gyógyszerész Arad, felirattal és címerrel van ellátva. Utánzatoktól óvakodjunk!

Kapható minden gyógyszerárban. Nagyváradon: Csanda Endre, Irgalmasok, Hegedüs R., Kovács Béla, Leszner Alfréd, Lédig Árpád, dr. Medvigy Ferenc, Vadász Albert drogéria, Újvárosi drogéria, Berger Sándor illatszertár, Nagyszalon-tán: Berkes Armin, Szabó Emil gyógyszerárban.

Oltott mész

Bükkfa parkett, cementáru, cserép, fedéllemez, gipsz, nád, csatornázás, aszfaltozás stb.

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

„Varázsfuvola.”

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varázsfuvola” rendkívül kellemes, 20 acél trombitahanggal és 4 erős bögővel van ellátva. Diszes kivitelben, kottafüzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona.

Csakis Wagner „Hangszer-Király” ország-szerte elismert legolcsóbb hangszerárházában kapható, Budapest, József-körút 15. — Gyorsjavító műhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Rimanóczy-u. 10. sz.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és tisztes munkaért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

199

Csúzi Ferencz

fehérnemű és ruhatisztító intézete

N.-Várad Szaniszló-u. 32.

Elvállal fehérnemű és minden más ruha tisztítást jutányos árban. Meghívásra a ruhákért érte is küldök. Levelekre válaszolok.

Alapított 1884-ik évben.

Készít és javít

orgonákat, harmóniumot, zongorákat, pianinot és minden szakmába vágó új munkát is a legújabb szisztema szerint

Friedl Leopold

orgona-épitész

Nagyvárad, Szent János-utca 6.

2—3 középiskolát végzett fiu
nyomdász tanulónak

felvétetik

Szent László-nyomda
R.-T.-nál.

Kovács Zsigmond

műasztalos

géperőre berendezett
ipartelepe

Szacsvey-utca 70. sz.

Telefon 10-87.

Lakatos, gépész és kovácsmester urakat értesitem, hogy **nyersolaj- és villanymotorokkal berendezett reszelővágó ipartelepemet**

— május hó 1-én —

Teleky-utca 45-ik szám alá
áthelyeztem.

További szives támogatást kérve

Hegedüs József

kath. népszövetség tagja
reszelővágó szakiparos.

Szalonna, prima, pörkölt, nehéz áru legjutányosabban kapható. Mindennemű termények vétele és eladása.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részv.-társ. áruosztály.

Teleky-utca 3-ik szám, Telefon 172.

VAJNOVSZKI FERENC

uri- és női cipész, Szaniszló-u. 55.

Készít uri- és női cipőket mérték szerint. Javítások jutányos árban. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok.

Sarkady és Szánthó

TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétkben egy szer felhuzandó és 1 napon egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, réz kerekkel. Olcsó árak. TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS. Villanyerő berendezés.

Arjogyzék kívánatra. Saját ház.

„STANDARD” TARSASÁG VEGYÉSZETI GYÁR

BUDAPEST, IV. MAGYAR-UTCZA 44. SZ.

Poloska, moly és egyéb féregirtást egy évi jótállással vállalunk vidéken is.

Poloska és egyéb féreg irtáshoz ajánljuk szabadalmazott gázfejlesztő anyagunkat, melynek egyszerű alkalmazásával a poloskától végleg megszabadulhat,

1 szobára elegendő anyag 5 koronába kerül.

Feltétlen biztos hatású sváb és ruszni irtószer kilója 4 korona.

Légyirtó folyadék és por kilója 4 korona.

Patkány és egérirtáshoz ajánljuk patkány és egér-tífusz-bacilust. A 20. század legmegbízhatóbb patkány és egérirtó szere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem veszedelmes, tehát mindenütt elhelyezhető. A patkány és egér-tífusz bacilus árai:

1 kis adag 2-300 patkány kiirtására 6 K
1 nagy „ 3-600 „ „ 12 K

PÜSPÖK-FÜRDŐ.

Állandóan tiszta vizű uszoda. Elsőrendű magyar konyha, valódi hegyi borok. Naponta frissen csapolt elsőrendű kőbányai „Polgári sör“. A vendégeket Dankó Kálmán szegedi zenekara szórakoztatja. Mérsékelt áru kényelmes szobák. Minél számosabb látogatást kér:

DANCS ISTVÁN
bérló.

JÉGSZEKRÉNYEK, FAGYLALT-GÉPEK, PERMETEZŐK

legnagyobb
választékban

Telefon 390.

TARSOLY és RISZTÓ

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

különlegességek
vaskereskedésében

Telefon 390.

VÁLLALATI HIRDETÉS.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy 32 évi tapasztalataim és tanulmányaim után a mai kor igényeinek megfelelően

építkezési irodát nyitottunk.

Elvállaljuk épület építését, átalakításokat, csatornázásokat szakszerű kivitelben, szolid árak mellett. Nedves falak a **legújabb találmány** szerint teljesen szárazzá alakítjuk át felelősség mellett.

Szíves megbízásokat kérnek tisztelettel

Kiss István és Fia

képesített kőművesmester

Nagyvárad, Keskeny-utca 9. sz.

Saját ház.

Telefon 1118.

HRITZ ANTAL

cukrászdája Nagyvárad, Széles-utca

BALOGH-féle házban.

Elfogadok minden alkalomra cukrász sütemények (különlegességek) elkészítését jutányos árban, ugyiszintén kapható naponta kitűnő minőségű fagyalt és jegeskávé is. Megrendeléseket házhoz szállítok. :-:

TELEFON 12-67.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Csengeri-utca 21-ik szám alatt saját házamban, egy a mai kornak mindenképen megfelelő

**= épület és =
műbutor asztalos**

műhelyt létesítettem.

Elfogadok: előszoba és konyha felszereléseket minden kivitelben, továbbá templom, iskola, gyógyszertár és kávéház berendezéseket kellő jártassággal. Rajzzal és költségvetésekkel ugy helyben, mint vidékre készséggel szolgálok. — Tömeges rendeléseket kérve vagyok kiváló tisztelettel

Gaál József

mű-asztalos, Nagyvárad.

TELEFON 11-52.

TELEFON 11-52.

PÉNZ **PÉNZ** PÉNZ

HA SZERENCSES
PÉNZT SZEREZHET

A

FREDIN

CIPŐKRÉMMEL

MERT

MINDEN 100-ik DOBOZ FENEKÉN 20 fillér

MINDEN 1000-ik FENEKÉN 1 korona

TALÁLHATÓ

SELLE & KARY

WIEN XIII

BUDAPEST. VI. BAINOK-UTCA 2/B.

„NIGRIN”

a legjobb cipőkrém az egész világon
Az eddigi világhírű wixsnek vitriol nélküli gyártása is.

ST. FERNOLENDT, WIEN III.

cs. és kir. udvari szállító.

80 éves gyári fennállás.

Fey Rezső

mű-bádogos, vízvezeték- és csatornázási vállalat

Szent János-utca 22. szám.

TELEFON 532.

TELEFON 532.

Készít udvari agymentes closetteket vízöblítéssel. Angol-closett berendezést, víztartány vagy önzáró closett csapokkal való öblítéssel. Mindennemű épület- és diszbádogos munkát. Világyerő gépekkel berendezve.

Kincset ér

a TORDY-féle

Hollandi 3 király tea,

mivel nemcsak hashajtó, hanem egyuttal étvágyjavító, gyomortisztító, emésztést elősegítő, bélműködést szabályozó, nemkülönbén a legmakacsabb gyomor bajon is segít. Csomagja (kbl. 10-12-szeri használatra) 30 fillér.

Minden gyógyszertárban kapható.

Autó (automobil) tulajdonosok szíves figyelmébe

PNEUMATIK, köpeny és tömlő, vulkanizáló műhely!
TRAPP ISTVAN Budapest, VIII. ker. Tisza Kálmán-tér 26.

Postai megbízás naponként azonnal el lesz intézve. Javítások jutányos árban. Használt gumik a legmagasabb árban megvételnek.

Hallatlan olcsó árban
szállít!

Nemes Károly

épület- és mőbőtor-asztalos
N.-Várad, Beőthy Ődön-utca 47.

**Ebédlő-,
háló-,
konyha-,
cseléd- és
előszoba**

berendezéseket. Iró-asztalok igen
jutányosan kaphatók.

**Épület munkákra
költségvetés díjtalan.**

Levelekre válasz.

Halló!

Halló!

A nagyérdemő közönség szives figyel-
mét felhívom, bádogos és vízvezeték
szerelő műhelyem megtekintésére.
KÖLTSÉGVETÉS DIJTALAN.

Szives pártfogást kér

Kóródy István,

bádogos és vízvezeték szerelő.
Kórház-u. 3. vagy Páris-u. 30.

Vasszerkezeti gyár.

Lakatos műhely.

SZÁNTÓ DEZSŐ
első nagyvárad
redőnygyára.

Értesilem a t. közönséget, hogy műlakatos ipartelepemet és redőnygyáramat a Szent János-utczáról, **Rulikovszky-ut 30. szám alá** (bejárat a honvéd laktanya mellett) egy direkte ezen célra épített és méreteiben még eddig városunkban nem létező gyárhelyiségembe helyeztem át. Redőny gyártmányaim: Esslingeni ablak faredőnyök, gördülő acél bolti redőnyök, (rollók) napellenző ponyvák, Jalousiák, damaszt és vászon redőnyök a legkiválóbb minőségben. Felvállalok az épület és műlakatosság keretébe tartozó összes munkákat, u. n.: vasszerkezetek, vasrácsok, épület vasalások, biztonsági vasajtók, kiváló minőségű tűzhelyek és ajtócsukókat stb. Szállítások vidékre a leggyorsabban. Redőny javítások szakszerűen eszközöl-
tetnek. Javítási munkák telefon hívásra.

Tisztelettel

Szántó Dezső.

TELEFON: 491 SZ.

TELEFON: 491 SZ.

Nagyvárad város
VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-
lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a
közönség rendelkezésére áll. Telefon rende-
lésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-
tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.

Csillárok.

í r l á m p á k

állandóan nagy választékban kap-
hatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

8 GRAND PRIX

Kőbányai Polgári Sörfőző R.-T.
N.-Várad és biharmegyei főraktára
KOLLINER D. és FIA

CÉGNÉL PÁVEL-UTCA 26. SZ.

Telefon 75.

Telefon 75.

Világos **Király** sörünket

valamint **SZENT ISTVÁN** védjegyű

duplamalata

sörünket, melyet a legbirnevesebb
orvostanárok mint kiváló gyógy-
ítalt ajánlanak.

LENGYEL JÓZSEF

épület- és díszmő-bádogos, vízvezeték-, fűrdő-
szoba- és szagtalan angol klozet berendező

elfogad

házak, tornyok, kastélyok

állandó jókarban tartását

Költségvetéssel ugy heiyben, mint vidékre
díjtalanul szolgál.

Bádogos és szerelő-telep:

Beőthy Ődön-utca 78. sz.

Helyi és vidéki telefon 338 szám.